

REDACTIA

Arad, strada Aulich Nr. 1

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe un an 20 cor. pe 1/2
an 10 cor.; pe 1/4 de an
5 cor.; pe 1 lună 2 cor.
N-rit de Duminecă pe an
— 4 coroane. —
Pentru România și
străzătate pe an:
40 franci.

Manuscripte nu se napoiază

ADMINISTRAȚIA:

Arad, strada Aulich Nr. 1

INSERȚIUNILE:

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
și timbru de 60 bani de
fiecăre publicațiune.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Serisori nefrancate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Anul IV.

Număr de Duminecă

Nr. 2

Insoțirile economice.

II.

O reuniune economică bine condusă, în câți-va ani poate schimba cu deservire nu numai fața satelor noastre, dar' chiar să îndrepteze moravurile. Prin îndemnul și mai ales prin pilda ce dau fruntașii acestor fel de întovășiri, sătenii vor învăța mai presus de toate să știe *prețui vremea*. Nu-și vor pierde atunci milele în deșertăciuni, ci în lucru care înalță sufletul. Așa, că d'odată cu bună stare, se va salășui între țeranii noștri și frația, buna înțelegere, frica de Dumnezeu, cinstirea legilor și a sfintei noastre biserici.

Am putea dovedi cu multă ușurință, că acolo unde între popor s'au înființat tovărășii economice, țeranii nu numai au învățat să-și lucreze pământul mai bine, să-și crească vite frumoase, să aibă pomi în grădini, pe câmp și deal, dar' din mijlocul acestor sate a pierit obiceiul rău al beției și astfel s'au împușinat și fără-de-legile.

Cam ce fel și cum se face schimbarea, n'am să arăt cu vorbe multe, ci cu *pilde*.

Până la anul 1893 „Reuniunea economică” din Sibiu era condusă de dl Eugen Brote. Cum Reuniunea era încă la începutul lucrărilor sale, țeranii nu prea știau de ce e vorba și așa numai cu greu se apropiau de Reuniune. Zadarnic li-se spunea să se înscrie membri, că li-se vor face o mulțime de înlesniri: li-se vor da sămânțe, altoi, vor fi ajutați să-și cumpere (plătind când pot mai ușor vite de rasă aleasă și unelte bune de plugărit, — ei nu prea credeau.

Puține Dumineci ori sârbători treceau însă fără ca dl Brote, iubitul nostru „căpitan”, cum li ziceam, fiindu-ne căpetenie și în cele politice, să nu meargă și el pe sate și să nu ne trimită și pe noi, tinerii.

În adunările ce țineam pe sate, lămuriam poporul și trebuie să mărturisesc, că lucrul cel mai greu a fost să-l facem pe țeranii să creadă, că numai pentru binele lor ne frământăm. N-aveam mirare: veacuri de-a rândul, domniul dela oraș numai au luat dela bieții țeranii.

Așa numai se înțelege, de pildă, și pășania noastră cu întâia „expoziție” de vite, la *Avrig*.

Plecasem din Sibiu pe-un ger cumplit. Notarul vestise oamenii să-și adune vitele la un loc, într'o grădină dela marginea satului, ca „să le vadă domniul dela Sibiu și să împartă bani (premiu) celor cari vor avea vite frumoase”.

Vite au și fost destule, dar nu tocmai frumoase.

După ce dl Brote și cu doi săteni de frunte și-a făcut însemnarea cui să dea premiul, ne-am dus cu toții

la școală. Aici, ținând o vorbire potrivită, dl Brote împărți banii: câte 25 fl., 15, 10 și 5 fl., așa ca să se dea la câți mai mulți. Laudă pe cei cari au avut vite mai bune și arată pe scurt folosul creșterii vitelor precum și chipul cum trebuie îngrijite vitele. Ți-era drag să vezi veselia celor premiați.

Ne așezară apoi la masă, cu toții, „domni” și țeranii, și curând începură închinările și vorbirile.

Se strinse în curtea școlii tot satul, căci vestea despre împărțirea banilor străbătu ca fulgerul.

Veniră atunci la noi țeranii fruntași, cari ne spuseră: „Hei, dacă știam că-i așa, aduceam noi vite mult mai frumoase”. Întrebăram că de ce nu le-au adus? Mărturisiră atunci, că protopopul lor i-a înfricat, zicând că „domniul” vin să scrie vitele frumoase și să pună apoi dare mai mare... Protopopul era adică un om care nu trăia în prietenie cu noi, un om de gălceavă, cum e și azi, și din neștie asupra noastră, a crezut să-i demante pe țeranii, ca noi să rămânem de rușine, să fugă toți țeranii de noi... S'a făcut însă el de ocară...

În satele românești din giurul Sibiului, la țeranii cari n'au de altfel decât o sfiorică de pământ ori vre-o grădină, găsești acum vaci și tauri de soi, pe cari le vând câte cu 150, 200 și chiar 250 fl.

Acum doi ani doctorul Emil Popp și farmacistul I. Munteanu au înființat la Mogoșoaia (lângă București) o lăptărie, în care vacile cumpărate dela Români din giurul Sibiului s'au dovedit tot așa de bune ca cele din Șvițera, deosebirea numai că pentru acestea au plătit mai mult.

Știm apoi cu toții, că abia sunt câte-va luni, de când Români din giurul Sibiului s'au pus în mișcare pentru a trimite lapte chiar la Constantinopol.

Imi aduc d'asemeni cu drag aminte cum într'o zi de primăvară am plecat cu d-nii dr. D. P. Barcian și D. Comșa (cari dimpreună cu neobositul secretar V. Tordășian conduc acum Reuniunea de la Sibiu) la *Tâșca*, să ducem și să învățăm pe țeranii a pune altoi (soiu ales)...

Acum la *Seliște* este cuptor mare, făcut de Reuniune, unde se pot usca pe zi vagoane de poame, și nu se găsește în Ardeal o prejurime, unde să găsești pomături ca pe aici. Grădinile și livezile, în cari înainte creștea iarba în preț de 30—40 fl., azi sunt pline cu pomi roditori, cari aduc venit de sute florenți... Tot așa: eu unul mă închin părintelui *Vasilie Lucaciu* nu numai pentru marea și caldă sa inimă românească și pentru darul de vorbire ce i-a dat Dumnezeu, în cât te vrăjește când îl ascuți, dar și pentru truda ce și-a dat, făcând în giurul bisericii de la *Șișești* o grădină cu pomți cum rar se poate găsi și înve-

țând pe toți sătenii la pomărit, care le și este cel mai de căpetenie isvor de câștig.

Că ce s'ar putea face în privința pomăritului pe *Mureș*, unde bieții noștri țeranii își umplu grădinile cel mult cu prun, și pe sub *Podgorie*, unde earăși ar fi loc pentru pomărit, vor judeca mai bine sătenii de sub *Podgorie*, cari abia apucă să le vină prin sat câte un pădurean cu mere și pere, și dau pentru aceste poame măsurii de grâu și porumb, pe când în grădinile lor crește cecuta...

Miile de Români, cari au fost la instalarea de astăvară, aducă-și apoi aminte de caii pe cari îi aveau sătenii din *Șeitin*, *Cenad*, *Nădlac* și *Peclea*! Toți ar putea să aibă asemenea cai, dacă, încheați într'o puternică tovarășie economică, și-ar aduce iepe și armăsari de soi bun, mai ales că *Mezőhegyes-ul* e aproape...

Cine ar putea să înșire însă într'o singură foaie foloasele nenumărate ce poate aduce o tovarășie economică?!

De ce credem că a sosit vremea să mișcăm și noi, cești din părțile ungurene, de pe *Mureș* și *Crișuri* și de sub bogata *Podgorie* a *Aradului* și luând pildă de la Sibiieni și de la cei din *Oreștie*, să înființăm și noi o tovarășie economică! Săracii să fie ajutați astfel la bună stare, ear' bogaților să li se dea puțință a întări încă și mai mult neamul nostru românesc.

Russu Șirianu.

Colonisările preocupă mereu întreaga presă maghiară. Astfel în „*Pesti Napló*” (de la 18 c.) scrie un articol economistul *György Endre*. Recunoaște și el risipa de bani ce s'a făcut, însă fiind că numai așa crede să întărească neamul maghiar și să slăbească naționalitățile, îndeamnă Ungurimea să urmeze cu colonizarea, zicând: „Din punct de vedere național, colonisările au fost mai mult o binefacere, decât isvor de rele.”

În „*Magyarország*” (de la 19 c.) *Bartha Miklós* cere ca guvernul maghiar să jertfească mai multă muncă și grije, ear' Dieta să voteze o sumă mai mare, căci cele 6 milioane coroane nu ajung pentru a se face colonisări mai de dai Doamne.

De eri au început de altfel a se sfătui asupra acestei afaceri și fruntașii maghiari chemați la *Budapesta*, ca împreună cu ministrul să chibzuiescă asupra chipului cum să se colonizeze în viitor. Se pare că vor căuta să cumpere pământ mai ales pentru Ungurii, pe cari îi vor aduce în *Banat*.

Delegațiunile, cari în anul acesta s'au sfătuit în Viena mai bine de șase săptămâni, vorbindu-se foarte mult îndeosebi asupra cheltuelilor ce sunt cu armata împărătească, s'au închis *Mercuri*. Atât în delegațiunea maghiară, cât și în cea austriacă s'au adus mulțumiri ministrului *Goluchowsky* și *Krieghammer* pentru chipul înțelept

cum cel dintâiu conduce politica mare din afară, ear costalalt armata comună (impărătească).

Schimbări în guvern. „*Alkotmány*” (dela 19 c.) aduce știrea, că după ce se va fi sfârșit în dietă cu discuția bugetului, se va face o schimbare în guvern. Anume: actualul prim-ministru va fi ministru pe lângă persoana *M. Sale*, *Szilágyi* va fi prim-ministru, *Tisza Istvan* ministru de finanțe, ear *Horánszky* ministru al școalelor.

E curios că de *Apponyi* nu se pomenește și nici cu privilegiul prânzurilor recente dela curte, *M. Sa* nu l'a distins nici măcar printr'un cuvânt.

„*Români și Unguri*”, — sub acest titlu „*Pesti Napló*” (de la 17 c.) scrie un articol plin de neștie în contra *Românilor* și a antisemitelor conduși de *Dr. Lueger*, primarul *Vienei*. Ziarul maghiar este necăjit nu numai pentru că deputatul *Schneider* a adus în delegațiune vorba despre prigonirile maghiare împotriva *Românilor*, arătând și cele făptuite de procurorul conte *Lizsar* cu privilegiul procesului pentru fondul *Iancu*, precum și prigonirile contra tinerimii române, ci este necăjit mai ales pentru legătura ce observă că este între *Români* și între *Germanii antisemiți* din *Austria*.

O singură mângâiere are ziarul maghiar: d'odată cu „*uneltirile valahe*” — așa scrie — la *Paris Ungurul Bertha Sándor* a scos o carte, intitulată: „*Ungurii și Români în lumină istorică*”, — în care ci-că ar dovedi că toate învinuirile și plângerile *Românilor* ar fi nedrepte, deoarece *Ungurii* sunt nu se poate mai drepti față de noi.

Vorba e însă: cine — chiar dintre *Francezi* — va crede ceea-ce spune un *Ungur*, mai ales când e vorba să-și apere semenii săi și să învinuiască pe *Români*? *Istorie despre Români* — și încă contemporană scrisă de un *Ungur*? Trebuie că băjbăe de cele mai îndrăznețe neadevăruri!

Reamintirea procesului „*Memorandumul*”. Joi, 18 Ianuarie, a fost în capitala *Suediei*, *Stockholm* parlamentul țerii. În vorbirea sa de tron, regele *Oscar* a zis între altele:

„V'am dat dovadă despre dragostea mea de pace, trimițând un reprezentant special la conferența din *Haaga*, convocată și întrunită în vederea stabilirii înarmărilor (așa-dar nu a „*desarmării*”). R. Tr. P.”, în vara anului trecut. Stipulațiunile, asupra cărora s'au înțeles acolo reprezentanții puterilor, sunt un pas mai mult în direcțiunea a micșora suferințele, pe care le aduc cu sine războaiele. Prin stipulațiunile acelea s'au mai deschis și prospecte, de a pute pe viitor a regula deosebiri de vederi în viața internațională pe cale pacnică. Dar ori-cât de mulțumitoare ne închipuim rezolvirea acestei chestiuni, totuși nici o țară nu este scutită de datorința, a se gândi la propria sa apărare, deoarece:

existența ori neexistența unui popor nici odată nu poate fi obiectul verdictului cutărui ori cutărui tribunal de arbitrii...

„*P. Lloyd* de la 19 c., în depeșa care cuprinde respectivul extract din vorbirea de tron, subliniază și el aceste cuvinte. Pentru ce oare? Celelalte foi nu sublinează nimic.

CONGREGATIA.

Luni, la 29 Ianuarie n. se va ține adunarea generală ordinară de iarnă a congregațiunii comitatului Arad.

Toți membrii români sunt rugați a veni la adunare. La ordinea zilei sunt mai multe afaceri însemnate.

Pilda unui rege.

De când soartea bună l'a adus pe regele Carol în fruntea neamului românesc, n'a trecut prilej în care acest mare și viteaz rege să nu dea pildă, între altele, și despre credința sa în Dumnezeu și cinstirea bisericii dreptmăritoare a rășăritului.

O pildă de care s'a pătruns întreaga țară a dat și acum, la Crăciun, când la slujba dumnezeiască ce începe încă de cu noapte, a dus și pe strănepotul său, micul principe Carol, voinde ca încă din fragedă copilărie să-l deprindă a merge la biserică și a cinsti sfintele obiceiuri ale poporului peste care va fi chemat a domni. Foile din România aduc amănunte înduioșătoare despre dragostea și grija cu care Regele în miez de noapte a deșteptat pe micul Său nepot, și despre bucuria ce se oglindea de pe fața micului prinț când regele l'a luat cu sine la biserică.

Intregul neam românesc dorește regele Carol, prietenul prea bunului nostru Monarch, viață îndelungată, să-și poată crâște și strănepotul în toate virtuțile prin care El a îndălțat România și cinstite a câștigat numelui de Român.

Cehii și armata.

Vești sosite din Boemia surprind lumea cu întâmplări nemai pomenite în monarchia noastră până acum.

Cu privilegiul deprinderilor de arme în Boemia, zilele trecute ostașii armatei comune au întâmpinat o primire, la care nici nu s'au gândit, nici nu s'au așteptat și care au făcut cea mai rea impresie asupra cercurilor conducătoare, ear' pe Majestatea Sa l-au supărat mult. Ca urmare a iritațiunii, de care poporul ceh e cuprins în actuala situație față de tot ce aparține armatei și peste tot neamului german din monarchie, — servește următoarea împregiurare, ce se vestește din Praga:

Zilele trecute miliția mergând prin mai multe sate cehe a fost expusă batjocurii și celor mai urte manifestațiuni. S'a întâmplat, că trupe de miliție trecute prin satele cehe, în trecerea lor au fost huiduite și batjocorite de femei și copii de-a lungul stradelor.

Pretutindena le strigau: „Pfu! jos cu voi“ și alte cuvinte de ocară.

Din sute și mii de gurlă ale femeilor și copiilor răsunau prin văzduh și strigătele „zde! zde!“ la adresa miliției. — Oficerii au dat soldaților aspră poruncă, să nu dea nici o atențiune demonstrațiunilor, căci împotriva femeilor și copiilor nu se poate folosi arma.

Pe lângă toate acestea însă mai ciudată a fost împregiurarea, că în tot drumul miliției Cehii au poruncit să se închidă toate birturile dinaintea soldaților, așa că ostașii suferiau foame și sete. Au trebuit să telegrafeze la Viena după d'ale mănăcirii, căci oficerii cu paralele în mână nu aveau de unde să cumpere nimic. Nici chiar intervenția autorităților politice nu putea să-l înduplece pe cărmărar să vândă pe seama soldaților.

Se zice că mai multe săptămâni de-a rândul a fost tănuț înaintea împăratului această întâmplare rară și supărătoare. În cele din urmă însă a trebuit să-i descopere aceasta însuși baronul Beck, șeful statului major, făcându-i raport amănunțit despre toate cazurile de dușmănire între populațiune și armată.

Întâmplările acestea au supărat foarte mult pe Majestatea Sa Monarchul, așa, că de zile întregi e necurmat mahnit și nervos.

Se vestește acum, că garnisoana din Boemia va fi întărită cu un regiment din Galiția și că Boemia este serios amenințată să fie în curând cărmuită de-o aspră stăpânire militară.

Invingerile Burilor.

Sunt trei luni, de când micul popor al Burilor bate într'una pe Englezii cei puternici. Răsboiul s'a început adică la 12 Octomvrie 1899.

Eată luptele date, unde afară de Elandsлагte, pretutindeni Burii au invins:

Glencoe, la 20 Octomvrie;
Dundee „ „ 21 „
Elandsлагte „ 22 „
Riedfontaine „ 23 „

În intervalul dela 28—30 Octomvrie Englezii au fost bătuti în mai multe rânduri lângă Ladysmith, pe care Burii au împresurat-o, tot așa la Mafeking și Kimberley. În intervalul acesta Burii din Transvaal s'au unit cu cei din Oranje și au năvălit în Capland, unde olandezii s'au reșculat și ei.

D'atunci încoași Burii au bătut la:

Colenzo pe generalul Buller,
Modder-Rive pe „ Methuen,
Magersfontaine „ Methuen,
Stormberg pe „ Gatacre,
Colahera pe „ French

și în altele multe mai mărunt.

Cei mai mulți englezi au căzut la Modder-River: 1500; la Magersfontaine 920 (din 7500. câți erau în luptă).

Eată toate pierderile de până-acum ale Englezilor:

Oficeri omorâți în luptă	90
„ răniți	293
„ prinși	100
Sub oficeri și soldați omorâți	398
„ răniți	3692
„ prinși	3273
„ morți în spitale	183
Cu totul: 8428	

Eată acum și telegramele din urmă despre răsboiu:

București, 19 Ianuarie. Peste Cairo a sosit aici telegrama că la Tugela, peste care au voit să treacă, Englezii au suferit o înfrângere uriașă. Mii de Englezi acoper câmpul de luptă.

Berlin, 19 Ianuarie. „Berliner Tagblatt“ primește din Londra știrea că Englezii au reușit să treacă fluviul Tugela și astfel Ladysmithul a fost mântuit.

Bruzelles, 19 Ianuarie. După știrile sosite aici din Africa, generalul Burger a oprit în mersul lor pe Englezii de sub comanda gen. Buller. Englezii nu pot birui cu trupele tari ale Burilor.

Londra, 19 Ianuarie. Buller s'a ciocnit azi cu Burii de sub comanda generalului Joubert, la Achtonhomes. Dela lupta aceasta depinde despresurarea Ladysmithului. Nu sunt încă știri despre sfârșitul bătăliei.

*) Aci a căzut generalul englez Symons.

Sărbătorile.

Botezul Domnului a fost sărbătorit în catedrala din Arad cu solemnitatea îndătinată, pontificând P. S. S. dl Episcop Iosif Goldiș, asistat de Prea Cuv. lor arhimandritul A. Hamza, protosințelul Vasilie Mangra, protopopul M. Boșan, ases. Dion. Popovici, preoții T. Vășian, G. Bodea și diaconii Iancu Ștefanuș și Romul Mădin. Răspunsurile liturgice au fost precis executate de corul seminarial, condus de d. Lugojanu și întreaga ceremonie mult rădicată prin hirotonirea hipodiaconului Ioan Papp întru diacon, și a diaconului Romul Mădin întru preot.

S-tul Ioan, sărbătoarea care încheie șirul sărbătorilor din iarnă, a fost prilej în societatea aradană pentru multe festivități prietenești, sărbându-și onomastica următorii domni: Ioan Beleş, deputat, avocat, dr. Ioan Suciu, avocat, Ioan Rusu Șirianu, publicist, Ioan Petrau, dr. Ioan Petrovici, profesor seminarial, Ioan Ștefanuș, arhivar consistorial, dr. Ioan Németh, avocat, Ioan Simu, epitrop, Ioan Moldovan, funcț. la banca „Victoria“, Ioan Vanc, învățător.

Deputăția din Radna.

Ungurii și Oveții au și început să se certe asupra scaunului de deputat dietal din Radna. Fiind adică aproape sigur că d. Ioan Beleş, deputatul d'acum, va fi numit notar public (spre marea supărare a celor dela „Magyarország“, cari zic că nu se poate una ca aceasta, fiind dl Beleş — Român!), au și început luptele în vederea alegerii ce se va întâmpla.

Curios e, că „Arad és Vidéke“ vrând să recomande alegătorilor pe Dr. Nemess Zsiga, avocat (Ovreu), în contra contelui Zselénszky Robert. scrie că Nemes este „fiu al

și știm, mănăsc! când o

și știm, mănăsc! când o vrea să dea tonul și să recomande pe cine să aleagă un cerc românesc. Numitul ziar desigur mai mult strică decât ajută candidaturii d-lui Nemess. Mai ales că-l laudă pentru-că e „liberal și democrat“, adică din ceata celor cari sunt pentru ștergerea oricărei credințe în Dumnezeu, ear contelui Zselénszky foaia kossuthistă îi aduce învinuirea că este dintre cei cari nu au aprobat legile păgâne politico-bisericești, făcute spre stricăciunea țării, de Wekerle și toți jidovii din giurul lui.

Să nu grăbească „Arad és Vidéke“ cu candidatura, că acolo mai au și alții cuvântul.

Sărăcia țării.

În 18 l. c. n. s'a înștiințat în chip oficial în Dieta țării, că cuota de până-acum pentru Ungaria s'a ridicat cu trei procente, ear' în 19 Ianuarie ministrul de finanțe Lukács László a făcut Dietei un alt raport oficial, că adecă restanța dărei directe în comitatele Torontal și Caras-Severin. cum și în Croația trece peste 20 milioane de coroane și că restanța aceasta în partea cea mai mare nici nu se poate încasa.

Cifrele arătate în raport sunt înspăimântătoare. Restanța dintr'un singur an în Torontal se urcă peste jumătatea dării preșcrise, ear' în Croația peste 87 procente; într'alt loc cifra restanțelor din darea anuală se urcă la 1167 procente.

Ministrul de finanțe însuși mărturisește, că aci nu mai poate ajuta nici cea mai îndurată execuție. Pentru moșile, cari au fost vândute prin licitație pentru 352 952 florenți restanța de dare, erariul n'a putut să capete mai mult de: 72.389 florenți; va să zică numai în acest caz statul are o pierdere de 280.563 fl., plus sărăcia, în care a lăsat pe cei despoiați de averi pentru restanța dării

Din Austria.

În ziua când Monarchul a însărcinat, la 27 Decemvrie a. tr., guvernul austriac de față cu conducerea trebilor statului, s'a știut de toată lumea, că ministrul acesta va fi și de mai scurtă durată decât toate celelalte premergătoare. El n'avea alt rost decât numai și numai a pune în vigoare unele lucruri și legi, mai ales privitor la pactul economic cu Ungaria, rămase încă de pe timpul cabinetului Thun, pe care urmașul nemijlocit al acestuia, contele Clary nu le putu introduce în viață nici prin votul parlamentului, nici prin ordonanțe pe baza §. 14.

Între aceste lucruri și legi ocupa primul loc așa zisa procedură deșasem-nare despre dările de consum asupra celor 4 articole: spirt, bere, zahăr și petrolu; căci dacă această dispozițiune nu era pusă în vigoare până la 31 Decemvrie, urma, ca de la 1 Ianuarie încoace la granițele între Austria și Ungaria să se perceapă reciproc vamă asupra acelor 4 articole. Menirea actualului ministeriu austriac Wittek fiind așa-dar atât de strictă, Monarchul așa zicând încă în ziua nașterii Sale însărcinase pe fostul ministru de interne în cabinetul Clary, pe D-rul Körber, să caute încă de pe atunci oameni pentru noul ministeriu ce ar urma peste scurtă vreme celui de față.

Și de atunci D-rul Körber își dădea silința a găsi 8 bărbați gata a primi partofoliul ministerial în noul guvern, care ar avea drept chemare cea mai de căpetenie: a pune la cale o înțelegere între Cehii și Nemții și prin asta a face parlamentul capabil de lucru, mai ales pentru a vota legile privitoare la pactul economic cu Ungaria, cari legi toate până acum se află puse în vigoare în Austria numai prin ordonanțe împărătești pe baza §. 14.

Azi se anunță, că Dr.-ul Körber a reușit a găsi cei 8 viitori colaboratori ai săi și că va arăta lista cu numele lor Monarchului.

La 28 c. ar începe apoi constăturile între reprezentanții Cehilor și Nemților pentru împăcare.

ULTIME ȘTIRI.

Fiumanii și limba ungurească. Am pomenit într'unul din numerii trecutii, că ministrul învățămîntului Wlassics printr'o ordonanță a dispus a se introduce și în școalele din Fiume propunerea obligatorie a limbii ungurești (adecă art. de lege XVIII din 1889). Se vestește acum, că autonomiștii fiumani au desbătut cu mare agitație ordonanța ministrului și au protestat cu toată tăria împotriva ei, căci ea era o adăncă vătămăre a autonomiei orașului.

În urma acesteia guvernorul Fiumei, contele Szapáry László, în ultima ședință a municipiului fiuman, a fost constrins să facă următoarea declarațiune: „Această ordonanță ministerială nu atinge școalele comunale, cum scriau mai multe gazete. Foile acestea n'au fost conduse de bună-voință, fiind-că ele cu tot prețul au voit să găsească vătămăre în această ordonanță a ministrului“.

Prin aceasta — zic foile maghiare — s'a pus capăt agitațiunii Fiumanilor și că ordonanța ministerială atinge numai școalele confesionale și private. Îndeosebi școala călugărilor ordinului St.-Benedictin din Fiume, în care școală se propune de două veacuri și jumătate, dar vorbă ungurească n'a răsunat într'însa nici odată.

DIN ROMANIA

Anul-Nou.

Sămbătă, 1 Ianuarie, la oarele 10 dimineața, M. Sa Regele, însoțit de adjutanții de serviciu, a mers în trăsura de gală, escortat de un escadron de gendarmi, la metropolie, spre a asista la serviciul divin ce se oficia cu ocaziunea începerii noului an.

În tot parcursul până la catedrală un număr public a salutat cu iubire și respect pe Majestatea Sa.

La intrarea în biserică, regele fu întâmpinat de Înaltpreasfinția Sa metropolitul primat, care îi prezenta crucea și evanghelia. Apoi începuseră serviciul divin, la care au fost față: dnt ministri, dnt președinți și vicepreședinți ai corpurilor leguitoare, mai mulți dnt senatori și deputați, primul președinte și procurorul general al înaltei Curți de casațiune, președintele înaltei Curți de compturi, alți demnitari ai statului, primarul capitalei cu consiliul comunal, camera de comerț, precum și oficerii generali și superiori aflați în garuisonă.

După terminarea sfintei liturgii, clerul înaltă rugă către Atotputernicul pentru fericirea M. M. L. L. Regelui și Reginei, AA. LL. RR. Principelui și Principesei moștenitori Principelui Carol și Principesei Elisabeta.

Majestatea Sa, cînd din biserică, trecu pe dinaintea frontului gardei de onoare ce se afla așezată în fața bisericii, adresându-i tradiționala urare! La mulți ani! la care trupa răspunde prin strigăte de „ura”. Apoi primi defilarea.

După aceasta, Regele urmat de un număr stat maior, merse în apartamentele Înaltpreasfinției Sale metropolitului primat. Aici se aflau adunate toate persoanele care fuseseră față la ceremonia religioasă, spre a aduce Suveranului felicitări de anul nou.

Înaltpreasfinția Sa metropolitul primat rosti, în numele clerului, următoarea cuvîntare:

Sire,

În numele clerului acestei de Dumnezeu păzite eparchie a metropoliei Ungro-Valachiei, cu privilegiul învîntanului prezent cu

cel mai profund respect, depune la treptele, Tronului Majestății Voastre, sentimentele sale de cea mai adîncă venerațiune și de-sevîrșită iubire ce poartă Majestății Voastre și Augustei Dinastii.

Urările ce din toate unghiurile țerii se îndreaptă astăzi către Majestatea Voastră, sunt mărturisiri sincere ale unui popor adînc pîtruns de marea înțelepciune a celui mai scump Suveran, care intrupează în sine cele mai mărețe gânduri ale ne-amului nostru Românesc.

Dacă naștunea noastră mult înbită înregistrează în fiecare an faptele mărețe săvîșite de Majestatea Voastră, cu privire la fericirea țării înăuntrul și respectarea și înălțarea ei în afară, biserică care totdeauna a fost stîrnă unită cu statul, nu mai puțin are de a mulțumi Majestății Voastre cu toată recunoștința, la mila oblađuire cu care acoperiți toate năsuințele ei pentru mîngăierea sufletescă a filor sei.

În rugăciuni ferbînți către bunul Dumnezeu, fiind clerul bisericii noastre, pentru îndelungata viațuire a scumpului nostru Rege și a familiei regale, el cere cu tot dinadinsul de la cel Atotputernic, ca blagoslovenia sa sfîntă să o reverse cu imbelșugare asupra Majestății Voastre și a țerii, și în această duhovnicescă gîndire, noi cu toții stîrnuind, dați-mi voie Sire, ca de repetite ori, să urez Majestății Voastre:

Să trăiți mulți și fericiți ani, pentru binele țerii și înflorirea sfintei noastre biserici!

Să trăească Majestatea Sa iubita noastră Regină!

Trăească Altețelor Regale principii Moștenitori cu scumpele odrasle, pe care bunul Dumnezeu să-i păzească și să-i crească pentru binele și fericirea României!

D. B. St. Delavrancea primarul capitalei, a zis următoarele:

Sire,

Secolul ce trecu va sta în istoria noastră ca „marele secol” al Românilor. Această mărire o datorim Majestății Voastre. În război au creat ceea-ce timpurile de fericire nu pot să creeze: mîndria noastră și admirațiunea celorlalți de noi. În pace au creat ceea-ce războaiele nu pot să sfarme: conștiința noastră de noi înșine și credința celorlalți că suntem un popor harnic și înțelept.

Să dea Dumnezeu, Sire, ani mulți și binecuvîntați Regelui nostru: și va îm-

bina gloria Lui din secolul ce trecu cu strălucirea Lui din secolul care începe.

Să trăească Majestatea Voastră!

Să trăească Augusta noastră Regină!

Să trăească Dinastia Majestății Voastre!

M. S. Regele, la aceste felicitări, a răspuns:

„Veacul care s'a închis este epoca cea mai strălucită a istoriei noastre; pe franze, cari nici vremurile, nici vijeliile nu pot vesteji, cu litere de aur se va înscrie: „Re-nașterea și neateranarea României, în-cununată cu lauri și stropită prin sîngele filor sei cel mai viteji.”

„Cu mîndrie și adîncă recunoștință să privim dar' trecutul și să ne amintim de bêtрана generație, care a închinat viața și munca sa, spre a săvîrși această mare operă.”

„Din nenorocire însă sfîrșitul veacului, așa de bogat în fapte însemnate, ne lasă de moștenire o situație foarte grea, cu multă grijă și pierderi dureroase. Aceste necăzuri cari s'au grămădit asupra noastră sunt ca o vestire trimisă de cer spre a ne îndupleca încă mai mult, și a ne arăta că numai cu jertfe mari și prin silințele și unirea tuturor bărbaților însufleșiți de înalte aspirațiuni și de dragoste de patrie, se pot întîmpina primejdiile și întări viitorul pe care se întinde un vîl nepîtrunzător.”

„Cu inima strînsă, însă plină de încredere în Dumnezeu, privesc anul care începe, rugându-l să păzească scumpul meu popor și să răspîndească harurile sale asupra noastră.”

„Cu această dorință ferbînțe vî mulțumesc din tot sufletul, pentru călduroasele voastre felicitări și asigurările de dragoste și de credință pe care mi le-ați aduceți, și pe cari le-am primit astăzi din toate unghiurile țerii, urîndu-vă ani mulți și fericiți.”

Cuvintele Regelui au mișcat pe cei de față și au fost acoperite cu repetate strigăte de: Trăiască Regele și Regina! Trăiască familia Regală!

La oarele 12^{1/2}, M. S. Regele s'a întors la Palat.

CRĂCIUNUL ÎN SIBIU.

(Coresp. part. a „Trib. Poporului”.)

O săvîrșită mîla și înțelegere trebuie să cuprîndă pe orice om cu simț creștinesc, dacă numai puțin se va gîndi asupra sorții triste și la miseria în care se află elevii români, aduși de prin toate părțile Ardealului și aplicați la meseria în Sibiu. Aceste elemente, cari pot cu timpul aduce mult folos înăntării noastre culturale, au fost—pînă acum—dați ca toată uitării, nebîgăți în seamă, desprîșiți chiar din partea celor favorizați de soarte și astfel aruncați prea de timpuriu în vînturile vieții. Nu se interesează nimic de ei! Abia acum s'a a'at și pentru dîșii un satru, ori mai bine zis un „tată”, care să le sara înălțator și să le micșoreze pușca scartea lor miseră, să-i facă și pe ei să-și aducă aminte, cel puțin odată în an de scribătoare, să scribeze și ei în limbă și în mod creștinesc sărbătorirea „Nașterii Domnului”. Acest bun părinte al lor e dl Victor Tordășanu. D-na a cutrecerat aproape pe la toate familiile române și la unele străine din Sibiu, a colectat vestiminte, colăci, mere, nuci, precum și bani din cari s'au numărat mai multe pîrechi de ghete, pîlării, stufe de vestiminte etc. și tot ce a colectat în ajunul Crăciunului le-a împărțit între cei mai de compătimit învîntăci meseriași, precum și altor băieți săraci.

Împărțirea s'a întimplat așa:

Sala Reuniunii sodanilor romani, în ajunul Crăciunului, avea privilegiu unei sale de expoziție. În mijlocul ei era un juriu compus din mai mulți dnt și dnt, ear învîntăci meseriași rîndea la grupuri mici și după ce colîndau, se examina fiecare, se știricia despre împăjurările lui familiare, apoi se sara din obiectele colectate cele mai neapărat de trebuință. Aproape 400 de bășii s'au prezentat în preșeara de Crăciun înaintea juriului și toți au primit câte-o va. Și trebuia să le da, oăci e grezavă sara acestora; am văzut pe unii desculți, cei mai mulți dacă nu desculți cu totul, apoi topla de pe ghete abia se mai ținea laolaltă, ear le călcăie nici că se mai pomenia pe la ei. Înimă de peatră trebuia să aibă cineva, ca se nu li-se înmoae la vederea acestora.

S'au mai împărțit colăci, mere, nuci și între elevii de la școalele populare din Sibiu-cetate, Subarbiul inf. d la școla gr. or. și gr. catolică și Subarbiul-Iosefin.

FOIȚA TRIBUNEI POPORULUI *

Cîntecul cășlegilor.

(Din popor.)

Câte sărbători pe lume,
Nu-s ea Crăciunul de bune,
De bune și de frumoase
Și tuturor veselose.
Sân-Vîștu și Bobotează
Tot după Crăciun urmează.
Ele-aduc cășlegile
Și mărită fetele.
Umblă peșitorii
Se nsoară feciorii.
Cine-a făcut cășlegi scurte,
Zile multe să nu guște,
Că nu bine-a socotit
Și nu bine-a întocmit.
Cînd abia trece Crăciunul,
S'apropie farisău
Vine vameșul,
Strică tot verșul.
Fetele feciori săsteaptă,
Dar ei pînă se deșteaptă,
Se duc și cășlegile
Și trec toate șegile...
Ear pe popi vin clevetiri,
Că fac prea multe vestiri.
Macar popii înc'ar vrea
Să le umble secerea

Pentru cunanie
Să-și ieie simbrie...
Stau fetele supărate,
Cînd rîmân nemăritate.
Săptemăna albă
Nu li-i nici de-o treabă,
Și părinții se ngrijesc
Că fetele mbêtrănesc,
Și nice nu mai vorbesc,
Numai morănesc. —
Vai și de voi, ușilor,
Că mânia fetelor
Pe voi se resbună,
Vê trântesc,— nu-i glumă.

N'aveți voi odihnă-odată,
Cînd fata-i nemăritată...
Fata de s'a măritat,
Cu năpasta s'a gătat,
Tata este soera mare
Și mama ginere are.
Săriți, oameni, la jucare,
Că nu-i aici comandare,
Ci e voe bucă
La toți dimpreună.
Venii toți, ca să jucăm...
Cei chemați și căți suntem;
Trage, trage, măi Țigane,
Că-i bea vin și-i mîncea carne.

Culese de: *Emiliu Papp*, învîntător gr. catolic.

Din cătănie.

(Baladă.)

Culeasă din gura poporului, de C. Muntean.

Neamțule crucea te bată,
Cum iai pruncul de la tată.
Tot gîndiu că doară-doară,
Pînă vîzui că mă joară;
Strig'un căpitan din carte:
Ești ficiori din cetate;
Nu ești mîna cu mîna,
Ci ești cu pușca plină
Vîșirați mîndru frumos,
Că plecăm la țeară-n jes.
Cînd era la miez de noapte,
Merge trupa nu mai poate;
Cînd era vremea de zori,
Plină-i trupa de sudori.
Strig'un căpitan din carte:
Impărate, Impărate
De-ne loc să reităm
Noi de loc toți că perim.
Pică unui, pică doi,
Pică-o sută dintre noi
Pică-un ficioras frumos,
Nime-n lume nu'l vedea
Num'o fată frumoșea.
Fata iute se ducea
Și lumina-i aprindea.
Căpitanul o vedea
Și către fată zicea:

Stînge, fată lumina,

Că-ți voui stînge viața,
Căci cătănie-i data-așa
Să moară'n țară străină,
Fără-un picuț de lumină,
Pe rîsunul dobelor,
Pe scurtarea zilelor,
Pe rîsunul trîmbiții,
Pe scurtarea vieții.

Poesii populare.

Frunză verde lemn domnesc,
Mult mă mir și mă gîndesc,
Cum oare să mai trăesc,
Că de mic m'am fost datat
La iubit și sărutat;
Și de mic că mi-a plăcut
Buze moi să le sărut.

Pup de floare după deal
Badea meu vine pe cal,
Vine badea meu călare,
Vină pînă s fată mare,
Că dacă m'oiu mărita,
Noi sara nu vom mai sta,
Sara întreagă pînă n zori
Să ne iubim amăndoi.
Frunzuță crescută n tîu,
Vine badea pe pătîu;

Laudă merită acele familii marinoase, cari nu s'au retras a contribui cu obolul lor la nobilul scop și a căror listă s'a publicat deja în siare din partea colectorului, ear dl *Tordoganu* prin misiunea ce 'și-a luat asupra sa de a îngriji de tinerele mlădițe, 'și-a câștigat un deosebit renume și respect înaintea noastră. Înainte numai! Te vom ajuta și noi, încât ne este cu puțință la ajungerea nobilului scop ce-l urmărești; ear drept răsplătă—pe care știu că nu o aștepti—'ți vor fi lacrimile de bucurie ale acelor orfani pe cari în ajunul Crăciunului l-ai îmbrăcat. 'ți dorim mulți imitatori și prin celelalte orașe!

Din Banat

Corosp. part. a „Trib. Poporului”.

Petrovoselo.

Cu nespuse bucurii vin a aduce la cunoștința onor. cetitorilor cumcă comuna Petrovoselo (Român Petre) au avut în 1/18 Ian. c. o zi de bucurii și veselie, căci în această zi corul român din comuna Deliblată a dat un concert împreună cu piesă teatrală, despre a cărui rezultat volesc a aminti aici: corul a cântat sf. Liturgică cu o precizitate de admirat, eară ținuta preotului I. Neagoe a fost imponentă în deosebi predica ținută cu această ocaziune merită laudă; pompoasa biserică era plină de lume; pe fețele tuturor puteai ceti bucurie și veselie. Seara concertul asemenea a reușit foarte bine, coroana concertului a fost poezia „Trei Doamne și toți trei” de Coșbuc declamată de Vioara Bujigan, o copilă de 7 ani, care în aplause frenetice a părăsit bina; asemenea și Calușierul a fost admirat de întreg publicul, în deosebi am observat că protopretorul Kajtar în tot decursul jocului simbea și admira destăruțea jucătorilor între oaspeți amintesc numai pe Kajtar, protopretoare cu doamna, parohul din Nicolinț A. Popovici cu fam. etc. Venitul moral și material a fost foarte bun. În sfârșit coriștilor și coristeilor urez ani mulți; eară dl av. G. Bujigan ca conducător îi sic: Bravo Ție conducător, cinste și onoare meriți, deo Dzeu să ai mulți imitatori, căci nu mai astfel va putea înainta și poporul nostru.

Coșteiu.

Un șir de ani, decând tinării coriști din Coșteiu, (Cercul Verșejului) în frunte

cu m. stimatul nostru preot Avram Corcea au luptat pentru a 'și câștiga dreptul într'un mod legal pentru a înființa o reuniune de cântări. Trimis-u s'au statute peste statute ministrului pentru aprobare; însă de câte ori veneau, veneau respinse. Eram descriși rău din partea autorităților; mai ales fostul notar comunal, care prin astfel de proceduri își câștiga vază superiorilor și punându-ne tot felul de pedici. Însă proverbul român sic: „Apa trece, petrele rămân”. Respectivul notar s'a dus ear noi am rămas.

A trecut un an de atunci, când simpaticul nostru preot Avram Corcea, a intrat în localul școalei pe lângă tinării coriști și un număr însemnat din frunții comunel, cu scop pentru a se face încă o încercare la ministeriu cu aprobarea statutelor și totodată pe lângă reuniunea de cântări să se înființeze și o bibliotecă populară. Îndată ce intențiunile preotului nostru a (fost descoperită; publicul asistent a aclamat cu bucurie această știre; însă mulți se îndoiau de noua încercare—cu toate că acel ce ne puse pedici pentru realizarea acestui scop s'a depărtat din comuna noastră. În fine planul preotului nostru a fost aprobat cu bucurie din partea prezenților; îndată s'a urmat cu constituirea unui comitet ad-hoc cu președea Dsale, încrierea membrilor și redactarea statutelor; care la câte-va zile în urmă sau și expedit. Tocmai în Aprilie spre cea mai mare bucurie a noastră, statutele ne-au sosit aprobate. Toți am avut bucurie; dar cea mai mare bucurie au avut coriștii, că mulți au suferit sărmanii din partea autorităților, de câte ori au fost risipiți și chiar bătuți de jandarmi. Pe acuns ca vai de ei, se adunau pentru-ca de sărbători mai mari se învețe a preamări pe atot puternicul Dzeu și vai de pelea lor de se întâmplă să-i găsească jandarmii.

După constituirea comitetului, reuniunea l'a onorat de nou pe conducătorul lor preot încredintându-i președea.

De acum începe un urmeș impregiurari, dar mai ales localul destinat pentru reuniune nefiind acomodat cerințelor pentru asemenea scop, cerea reparație, ear reparațiunea din lipsa de mijloace a durat un timp îndelungat. De cât-va timp, decând reparațiunea localului s'a terminat, comitetul 'și-a început activitatea, având speranță în viitor. Cu toate că sunt multe de regretat, dar avem speranță în președin-

tele reuniunii, care prin activitatea sa pe toate căile ce-l stau prin puțință va conduce opera sa la înflorire.

Deo ceriu ca mulți preoți să imiteză pe preotul nostru, care să lupte pentru luminarea poporenilor săi.

Mai este de înregistrat, că d-sa a pus la dispozițiunea reuniunii până când reuniunea va fi în stare a le procura pe spesele sale, — ziarul „Tribuna Poporului”, „Tribuna” și „Transilvania”; ear din bibliotecă dsale a donat biliotecei reuniunii 30—40 de opere.

Dzeu deie-ți viață îndelungată pentru a ave mulțămire sufletească de toate operele sale făcute în serviciul națiunii sale.

Ourechianțul.

Inc'odată „mai mult interes”!

Domnule Redactor! Sub titlul de mai sus a apărut în Nr. 46 al „Foil Poporului” din Sibiu o corespondență din Văliug (Banat), corespondență, în care subscrisului mi-se impută, că aș face risipi cu banii bisericii din această comună, că sunt contra deschiderii școalei a doua și că, afară de acestea, „n'aș ave nici o grije.”

Fiind atacat în „Foaia Pop.”, am și trimis la adresa redacției aceleia o întimpinare cu rugarea să mi-o publice. Ce să vezi însă? Mi-a publicat-o, adevărat, în Nr. 49, dar 'așa de trunchiată, încât însumi am trebuit să mă scărbesc de opul, a cărui paternitate mi-s'a însușit.

Estă-mi răspunsul întreg:

D-le Redactor! În numărul 46 al prețuitei „Foaia Poporului” ați binevoit a face un extras „dintr'o lungă scrisoare” primită dela „un țeran cinstit și cu tragere de inimă”, cum se numește, din comuna Văliug, scrisoare revoltătoare de îndrăzneală și tendențioasă.

Decât „cinstea” și „tragerea de inimă” a țeranului nostru, cu care, fără de mea. lui detrage a sta de vorba, — m'au, sau escusiv, m'a îndemnat orientarea nepreocupată asupra afacerilor noastre bisericesti a On. public cetitor, care, nerisipindu-i-se la vreme ideile împrumutate de falșii corespondenți, poate, ușor și just, să aibă, pe lângă cele multe de până acum, cu un cas mai mult, că, zeu, unii conducători — vezi bine: preoți și învățători! — poartă prea puțin interes poporului „de pe ale cărui spate trăiește” și că, mai adăo-

gându-se la toate acestea, prestațiile literare ale unor bărbați de ai nostri talentați, — preoțimea; în special, este, prin vechimea năravurilor ei, aproape un nonsens, deși, în faptă, ea este peatra unghiulară în edificiul nostru național.

Noi, preoțimea, răspundem la tot felul de nevoi ce se ivesc, ear', încât mijloacele nu ne mai eartă, îndemnăm poporul să fie și el jertfitor cauzelor noastre, ca, vezi, mâne-poimâne să te pomenești, frate, pus în — jaitunguri. Pas de mai și, că „n'avem nici o grije.”

Acum să revin la obiect.

Las la o parte „alegerile de primar, și „alte alegeri”, cari toate sunt anterioare venirii mele la Văliug. Voiu să ating numai fapte petrecute în cele 10 luni, de când mă afu în această comună, pentru a învedera tendențiositatea „ce zace în” scrisoarea. În care sunt atacat.

Când am venit în Văliug, casa parochială era într'o stare nespuse de rea: părăși spărți, să-ți bagi capul, ușile fără chei, podelele de pe podul casei transportate, geamurile dela ferestri până la cel din urmă sparte etc., așa, încât și cel mai optimist trebuia să rămână încrămenit.

La stăruința mea, casa s'a reparat, odăile le-am sugrăvit pe spesele mele și tot eu, fără de conlucrarea cuiva, am cerut în scris de la direcția societății priv. a căilor ferate austro-ungare să ne pue gratuit la dispoziție materialul de lemn trebuitor la reparare, cerere, ce s'a și împlinit.

Estă ne și la sinodul parochial ordinar convocat, fără de a purta eu vina, abia pe 8/20 August 1899. Convins despre costiențiositatea, cu care-mi împlinesc chemarea, sinodul vrea să-mi voteze 100 fl. și: una-sută florini v. a. anual; subscrisul—ce face dreg? — din considerații pur altruiste, resping beneficiul, ba disolv chiar sinodul, fiindcă a intrat în debateră unor obiecte, cari nu-i cad în competență, dar' cari pe mine, personal, nu mă atingeau. Din sinodul din nou convocat pe 1-a Octomvre n. remarc, că pentru a „disciplina”, am trebuit, neputându-se altfel, din busunarul meu să dau 7 fl., tot numai spre scopuri bisericesti. Cari toate acestea vor să zică: „a nu a ave nici o grije?”

După toate acestea, nu-i mirare, dacă — trebuie s'o mărturisesc! — când am înțeles, că prețuita „Foaia Pop.” se ocupă și de neînsemnata mea persoană, m'așteptam — pentru nevoința mea de a mă face pre-

În calea d'angă pădure
Să culeagă nouă mure,
Nouă mure coapte bine,
Ca dragostea lor să ție,
Nouă mure bine coapte,
Ca să ție pân' la moarte.

Culeasă de: *George Achimaș*,
pedagog curs. II.

Cătu-i drumul dealungu
Ară badea cu plugu,
Tot arând și sēmēnând
Și din gură cuvântând:
— Să te faci grăule, faci,
Să stai bine la plivit
Ca mândruța la iubit,
Și să stai la secerat
Ca mândra la sărutat.
Nice vorba n'o găta,
Mândra lui p'aici trecea:
— Bun lucru, badeo la plug!
Merg boii bine la jug?
— Să fi mândră sănătoasă,
Că mi-ai dat vorbă frumoasă
Și p'aici și p'acasă!
Badea ară mărunțel
Și samēnă troscățel,
Troscățel și busuioac,
Fie-ți lucrul cu noroc;

Troscățel și cărușele,
Că e pus în mare jele.

Culese de: *Ioan Budean*
învățăcel de tipografie.

Ce gândești tu mândro hei,
De te uiți în ochii mei,
Că nu-'s ochii mei oglindă,
Ca să-ți vezi fața de mândră
C'a mea e față de domn,
A tai galbēnă de somn.
Nu ești albă că ești albă,
Ci ești albă de albele,
Roșie de rumēnele.

Jele mi-e și-mi bănuște
De cela ce tot robește,
Că-și mănăcă tinereța
Dintr'o temniță-ntr'alta.

Decât să-mi moară mândra,
Mai bine-mi ardă casa;
Casa ear'ou face-o eu, —
Dacă moare mândra-i rău.

Culese de: *C. Muntean*.

(Din comit. Albei-inferioare.)

Dragi-mi sunt copilele,
Ca popii prescurele,
Și mi-s dragi cocoanele,
Ca popii icoanele.

Draga badii frumușică
Cu roșele din potică,
Nu știu cine 'ți-le-a pus,
Că pe nas nu 'ți-o ajuns.

Hai, mândră să ne-avem dragi
C'amēndoi suntem sēraci,
Vom trăi cu buze moi,
Ca și cel cu șase bol,
Și-om trăi cu buze dulci,
Ca și cei cu șase junci.

Copiliță cu părinți
Nu grăbi să te măriți,
Nu grăbi la maritat
Ca floarea la scuturat;
Floarea mai înfloare-odată,
Dar' tu nu te mai faci fată.

Ce te uiți, bade, cu milă,
Ori nu-'s destulă copilă?
Ce te uiți, bade eu jele,
Ori eu nu 'ți-s pe plăcere,
Pe plăcerea ochilor,
Pe voia părinților?

Cucule, pasere mândră,
Du-te 'n pădure și cântă;
Pe cine-i ave mânia,
Blastămă-l străin să fie.
Zi, țigane, hora mea,
Că 'ți-oiu da din ce-oiu avea;
Zi, țigane, și mă, și,
Până 'ți-or sări ochii.

Culese de: *Dumitru Lodroman*,
june și cantor.

Dragostea de țară.

Țeran român, iubeste-ți vatra strămoșască!

Ea 'ți-e caldă ca o mamă, care suferă, plânge, se sbuciumă pentru fii săi. E mândră ca cea mai frumoasă mireasă, și vâlul miresei sunt munții cu pădurile ce o acoperă și ochii ei sunt stelele viitorului țesu...

Țeran român, iubeste-ți pământul pe care calci!

Fiecare brasădă 'ți scoate semne din trecutul său de mărire. Dola Leru împărat până la tine, seci de vearuri, acest pământ călcăt a fost de picior românesc. Și popoare trecut-au peste tine ca roiuri de locuste, și secarea morții te-a 'njametătit, te-a dămăcat, dar din tulpinile tale noul surcel au răsarit, și al rămas pe aceste plauri ca un stejeriș, ca o luncă ce vecinic otăvește.

„Pururi binemeritate — la laude, nene nu gumă, când — ce să veni? — Vine, eacă așa numai, ca 'n bătea de joc, cinstitul țeran din Văliug și, hait, imi trage, dragă Doamne, dungă peste toată socoteala studiată coaptă.

Ce să mai sic despre cuartir? Imperativa lui reparare cred a o fi ilustrat. Ear cât despre cele 500 fl. pomenite de dl corespondent, ele n'au fost, cum s'ar părre, preliminate de mine numai, ci propuse de comitet, primate de sinod și aprobate de Ven. Consistor diecesan.

Când însă tot dl corespondent afirmă, că de ar fi fost dată repararea, și numai pe jumătate preț, altor măestri — tot numai Români, firește! — (câci corespondentul nostru, nu s'ar pute crede, e și mare naționalist!), tot ar fi câștigat fie-care 2 fl. 50 cr. pe zi, ear nu, de sine înțeles, 5 fl., cât au avut „niște măestri, Români și Nemți“ — nu voeste decât a-și nutri obiceiul de a nu spune adevărul. Și că așa este, cum sicem noi, servească ca garanție, că măestrii, cari au primit lucrul, se leagă, pe averea lor mișcătoare și nemiscătoare, a înapoia înscit aceea ce, în tot decursul timpului, cât au lucrat, au avut peste numai 2 fl. pe fiecare zi; ear la dimpotrivă, s'ar bucura mult, dacă, fără însă a-l sili cine-va, și dl corespondent ar înapoia, și încă numai simpla și dacă vrea, diferența dintre 2 fl. și dintre aceea ce, tot în acel interval, dinși în faptă au câștigat pe fie-care zi.

E adevărat, că printre măestri au fost și doi Nemți, dar — și acesta i lucrul de căpetenie! — Nemți de o netăgăduită onestitate. Știe dl corespondent, că la zidirea casei parohiale rom.-cat., efectuită tot în anul acesta, Nemții au fost într-o disparență minoritate față cu Românii și că ei, Nemții, — oameni onești fiind —, tot n'au făcut dintr-o chestie de existență una de naționalitate. Ce să faci, dacă Nemții se lasă a fi oameni „bine disciplinați“? Așa trebuie să fie!

Tot tendențiositate este și în ce se vede despre deschiderea școlii a doua. Nu necesitatea, fiind-că, durere poporul nostru, cu dl corespondent dimpreună, nu înțelege însemnătatea școlii, ci derul nestimpărat al dlui corespondent de a ne vedea (și la această d-sa se pricepe de minune!) deșabinați l-a făcut să atingă chestia deschiderii școlii a doua. Il doare pe dl corespondent, fiind-că — fără de a-i fi eu deobligat d-lui învățător din loc, sau d-sa mie

Țeran român, cinstește-ți leagănul tău! Aici te-a alinat mamă-ta cu cântece de jale, de dor și de iubire și 'ți-a sădit astfel simțire în piept. Aici 'ți-s'au încredințat poveștile în lumina farmedelor, cu lei, parale și cu bălauri, loviți la mir de vitejii strămoși ai noștri. Scumpele credințe și datinele noastre, cu mândrele colinzi, cu steaua și craii, cu țurca și plugașorul, cu mēru cu florile dalbe... în acest leagăn le-ai învățat.

Aici, și numai aici e țaria ta sufletească, rasimul tău moral, mândria ta națională, comoara ta întregă. Și tu voești s'o părăsești?

Ausit-am, că acei de înși vă îndreptați pașii voștri către granițele țării și o luați unii către soare-răsare, alții către soare-apune. Înțeles-am, că familii întregi pornit-au peste nouă țări și nouă mări, către America cea îmbăcăită de călduri de steirni, către nefericitul loc de strinsură a tuturor oamenilor fără căpătăiu...

Și care este duchul rău ce vă șoptește să vă defaceți din stăul cald al mamei dulci? E dușmanul semeț ce vă prigonește?... Nu, nu! Cu dușmanii voi sunteți deprinși ca acele popoare, cari cresc în mijlocul leilor și a panterelor și a șerpilor veninoși... E sârăcia ce vă apasă? Nu-i nici aceasta, căci ea tovarășe ne este din vremurile străvechi. Așa ne-am pomenit ca noi să săpăm vile și alții rodurile să le guste; și trăit-am vremuri și mai grele cu biruri și mai săditoare, cu muncă silnică, neomenească, cu vânății și dureroase dungă de lovitură pe trupul nostru. Dar de

— îl spriginesc, dar, știți numai din principiul de a consolida și de a fi ambii unitari în acțiune. Prin venirea unui al doilea învățător — am cunoștință pozitivă — se plănuiește aruncarea mărlui de ceartă între ambii învățători, cari, cred ar avea să se ia de păr pentru renumerația împreună cu cantoratul.

Socoteala, nu i vorbă, e bine făcută. Învățătorii, ca și preoții, sunt plătiți în comunele montaniste de numita societate austro-ungară, așa, că, în astă privire, neavând să plătească popă și dascăli, oamenii noștri duc lumea albă. Ei, dar toate astea nu-s destule, unii oameni, vezi bine, mai vreau să aibă și — „teatr“!

Ori-cât de laudabilă este deci în sine ideea deschiderii școlii a doua, prin ea totuși nu se urmărește deocamdată decât un scop detestabil: deșabinarea noastră.

Eată, cum ar ști divida dl corespondent! Ear noi sicem: astfel de porniri săditoare!

(Va urma.) Petru Popescu,
preot ort. român.

PARTEA ECONOMICĂ

Despre cărcimărit.

VI. Venzarea limitată a beuturilor.

1) Venzarea cu păhărelul a beuturilor spirituoase (berea însă nu) însemnează: a vinde spirit și rachiu făcut din acesta, cum și alte beuturi spirituoase în păhărele de câte cel mult un decilitru în localuri sau dughene anumite (§ 1).

Îngăduința pentru acest fel de vânzare încă trebuie cerută și pot s'o capete cofetarii, localurile unde se vinde cafea și negustorii de coloniale (de lămâi, portocale, smochine, struguri și de alte asemenea: duială și aceasta i chib-zuită.

De ce adevărat, când ei au urea pe narie șlobozenia de-a face negustorie? Aceștia ar ave numai datorința de a-și înștiința prăvălia sau dughena, de a plăti competiția (ștaierul) după beutură și a se potri întru toate legii și rindueller. Însă rinduiala din noua lege a cărcimăritului, ca adevărat aceștia să-și arate mai întâiu șlobozenia de negustorie și numai după aceea să

cerce a-și cere îngăduința pentru vânzarea cu păhărelul a beuturilor, — este un lucru cel puțin rău făcut. Căci la ce mai e trebuința de șlobozenia ce-o are omul pentru negustorie, dacă îngăduința pentru vânzare atărnă cu totul dela bunul plac al diregătorilor finanțiare și administrative!

Deosebirea între negustoria de coloniale și cea de băcănie sau mērunțisuri — ar trebui să fie arătată în lege cât se poate mai lămurit. Aceasta însă nu se face în noua lege a ministrului de finanțe.

2) Venzarea beuturilor afară din local, adevărat a spiritului, a rachiuului fabricat din acesta, precum și a altor beuturi spirituoase (afară de bere) în mēsură mică și în vase destupate (§ 1).

Negustorii de mērunțisuri jidanii nici odată nu li-a fost pe plac vânzarea beuturilor în vase astupate, căci la astea trebuie socotit nu numai prețul sticlei, ci și munca ce s'a pus cu umplerea sticlelor, ear cu astfel de trebi jidanul nu poate face gheșeft destul de mare pentru sine.

Nu i-a trecut însă cu vederea ministrul unguresc pe Jidanii săi. Li-a făcut pe plac astfel, că prin legea nouă dă drept negustorilor de mērunțisuri să vândă beuturi spirituoase cu litra, și, pentru-ca cât mai mulți Jidani să poată ajunge la asemenea îngăduințe de vânzare în puticele lor, ministrul de finanțe a spus în lege, că împărțirea astorfel de îngăduințe nu se poate limita, adevărat nu se arată, că și anume pot să ajungă la îngăduințe de vânzare într'un anumit loc.

Ear îngăduința pentru asemenea vânzare de beuturi în dughenele de

enat. în vâliile a te... păgubitorul credit de cărcimă nu va pute s'o impedece aceasta, și astfel păgubașul va fi tot numai publicul, cetățeanul creștin.

Ori și cine poate dar să vadă, că noua lege a cărcimăritului n'a avut de loc în vedere binele cetățenilor creștini, ci ea țintește și aci tot numai binele și înaintarea ovreis-

mului în paguba poporațiunii creștine a țării.

CALINDARUL NOSTRU PE ANUL VISECT 1900 SE AFLĂ DE VÎNZARE

LA
ADMINISTRAȚIA
„TRIBUNEI POPORULUI“.

PREȚUL 25 cr.—50 FILERI.
VÎNZĂTORILOR SE DĂ UN RABAT DE 20%

Acest calindăr, bun și ieftin, cuprinde pe lângă partea calendaristică și articole dela literații distinși I. Slavici, G. Coșbuc, Vasile Goldiș, Enea Hodoș, Uncheașul etc.

Fiecare Român să grăbească a-și cumpăra acest calindăr făcut anume pentru-ca să găsească în el lucruri plăcute toți cărturarii.

Partea Literară.

Pecatele se răsbună.

(Povestire)

Trăia nu de mult, pe câmpia Aradului, într'un sat de frunte, o familie cu stare destul de bunăsoară. Erau: tata, mama și doi băieți. Fiind oameni harnici și cruțători, pe lângă aceea mai rămăindu-le ceva avere de la părinții lor, — se vedea cu ochii, cum înaintau pe ziua ce trecea, căci zicala bătrână e adevărată, că adevărat: mai având omul și rădăcină bună rămasă de la bătrâni, apoi nici nu știe cum se ridică. Astfel și badea Nicolae Luncan înainta, încât umia pe toți și nu-și putea nimeni da seama despre ridicarea lui, ear el numai zimbăia fericit.

Întru adevăr, se și poate să se țină fericit plugariul, — căci omul nostru a fost plugar — care are de toate la casa lui: hâmbarele pline cu bucate, grajdurile cu vite, pivnițele cu vin, dările plătite și dacă nu datorește nimēruia nici un flier, căci groaznică trebuie să se datoria, și de aceea au numit-o oamenii „sfredelul dracului“.

Oamenii noștri aveau de toate ce a lăsat Dumnezeu la casa omului harnic, ear pe deasupra li-a mai dat și doi bujori de băieți, pe Lică și pe Nuțu. Abia se uitau

de înstrăinare. Îndreaptă-ți inima către vatra strămoșească. Ea 'ți-a dat viață, pentru ea trebuie să trăiești. A te expatria înseamnă a te sinucide pentru țara ta, — ear noi suntem pușini și fie-care cap de om e o putere pentru neamul nostru, și trebuie să trăiești!

Că-i amară viața, o știm. Dar eată cărturarii tăi te îmbrățisează cu căldură. Cărturarii tăi vor să te impresoare cu sfaturile minții și cu iubirea inimii. Doriri și chinuri cu tine vor să împărțescă. Și bun e Dumnezeu, și mâna sa binecuvântătoare va întinde preste noi.
(„Bunul econom“.) Ilarie Chendi.

Pagini din istoria României.

de
G. COȘBUC.

1876—1878.

I V.

Cucerirea Rahovei.

VIII.

Lupta se pornescă fără seamăn de crâncenă.

Se vede că intraseră în foc rezervel turcești, căci focul sporise.

plecat noi n'am plecat, căci un tainic farmec ne lega de această glie.

E altceva. E duchul vremii ce schimbă firea omului și a popoarelor. El vrea să schimbe în rău și firea Românului, și a făcut să incolțesească în inima lui: rîvna după avere, iubirea banului...; a acestui demon cu două capete: unul al fericirii vremelnice și altul al prăpastiei. Și cu iubirea banului au mai venit un potop de alte patimi: înțotonarea trupului cu po-doabe scumpe, hrană domnească, plăceri, destrău... Acestea apoi te-alungă în goană după ban, după nebunul „noroc“ în străinătate...

Știi tu ce-i străinătatea?

O da; o știți din cântecele tale de restriște. E obidă, e plâns, e gheană. Când calci peste pragul țării tale, jalnic îți întorc spre ea privirile acăldate în roua lacrimilor și cu suspine înșoțești cântecul de despărțire:

Frunsuțică de podbeal,
Rămâi sănătos Ardeal;
Căci n'o fi mâne-poi-mâne
Când mă veți întoarce în tine...

Și apuci înainte în neagra străinătate. Și numai acolo, în valurile vieții, în mijlocul muncii trudnice, simți ce-ai pierdut. Numai acolo simți toată nebunia faptelor tale, simți muștrare, căință și dorul arzător de casă. Atunci, obosit de muncă și de sărbezimea vieții între străini, dai rost plângerilor tale:

Frunsuțică soaie rea,
Rău mă doare inima
Că-s străin ca pasărea.

Nici pasărea nu-i străină
Că ea cină și s'alină
Lângă ea multe s'adună.
Dar eu n'am nici ce cina
Nici unde mă alina.
Ci mă alin lângă-un spine
Lângă mine nu vine nime,
Că-s străin ca puiu de cuc
N'am miia unde mă duc,
Cucul de se betegeste
Vine mirla și-i grijește.
Dar eu de m'oiu bețeji
Cine pământ m'a griji?

Asta e sfârșitul, la care se gândește pribegul. Și inima și-se sfășie, când, mân cat de străini ca iarba de doi bătrâni simț-

Că n'am pe nime cu drag
Să-mi pună mâna la cap...

N'ai să-ți poți culca capul în stăul pământului din care ai odrăslit, n'ai să fii înșoțit la groapă de sunetul ciopotelor bisericuței unde te-ai închinat, de praporul prea sfânt și de bocetele rudelor tale. Și ahi atunci îți va veni să blastemi și soarea ce te-a gonit din țara ta, și gândul tău nescotit și pânea străinului cea dobândită în schimbul acestor pierderi. Sau îți va veni să te întorci acasă, fie și tirindu-te ca un animal bolnav. Dar de ce folos vei mai pute fi țării tale, neamului tău, când vei reveni frânt trupește, despodobit cu sufletul, străin la port, la glas, la obiceiuri? Nu vei fi atunci mai mult o primejdie pentru partea sănătoasă de acasă? Odată înstrăinat, desmoștenit, ești numai pe jumătate om!...

Oprește deci gândurile tale fără de lege, țeran român. Pune stavilă dorințelor

de drag la el atât îl iubiau părinții cu deosebire pe Nuțu ca pe cel mai mic îl purtau ca pe palmă. De aceea apoi asta și căpătase o fire îndrăgănită, așa, că mai la urmă nu-l puteau implini voia nici părinții și cu atât mai puțin servitorii sau altcineva.

Lică din petrivă era băiat așezat și la fiecare vorbă a părinților tremura, temându-se că n'a făcut bine. Ori-ce mișcare și lucrare de a părinților era de el băgat în seamă așa, că pe neștiute se făcuse priceptor la toate. Pe el nu-l supăra că vedea pe părinții lui că poate iubesc mai tare pe Nuțu și nu-l necăjea nici purtarea acestuia.

Când mergeau amândoi la școală, Lică se ducea drept și ajungând acolo, se așeza în liniște, iar dacă era întrebat, totdeauna știa lecțiunea, — până când frate său Nuțu rămânea de la școală neplăcându-și să învețe ci mai bucuros să rămână pe străde să facă nebuni.

Părinții în iubirea lor prea mare învinovățiau pe Lică, că nu grijește de el.

După-ce au devenit frații măritori și erau harnici de lucru, cel mai mare lucra fără întrerupere, iar cel mai mic și acum perdea vremea în nebuni, neplăcându-și să lucre.

Lică, deși era tânăr de ani, dar era bătrân la minte, judeca singur că treaba frate sau nu-o să aibă bun capăt, de aceea într-o bună dimineață își luă hănișoarele și merinde în trăsistă și hal la drum, până unde va da de o viață liniștită, așa cum el și-o gândia.

Badea Nicolae și lelea Fira se năcăjiră cât s'au necăjit de pribegirea lui Lică, dar la urmă s'au împăcat cu soartea că așa a fost să fie. De lucrat avea cine să lucre — căci servitorii erau destul, iar cu ce plăti încă era de unde, apoi dorul lui stăpânul Nuțu, căci era voinic ales și frumos ca un bujor.

Dar în lume toate au un capăt; așa și viața; pentru aceea se gândiră părinții lui Nuțu — că dacă n'au avut parte și de celalalt copil — apoi barem pe acesta să-l așeze, dar aici au dat de pedecea mare, căci iubitul Nuțu lor nu voia să-l asculte, pentru că nu bucuras se despărția de bucuriile lui. Căci uitasem să spun, Nuțu era fecior de bogătoiu — așa zicea el — și astfel avea bani destul să-și petreacă noaptea cu prietenii. Ba ajunse de și portul și-l schimbă, numai să aibă față de domn, și să poată petrece cu domni (?) prin celea birturi. Așa-dar numai cu mare greutate se aplecă rugămintelor părințești că să se însoare. Căsătoria n'a fost grea,

căci fiind părinții avuți și feciorul frumos, lumea nu s'a ferit, căci așa e vremea, nu-l căntărești pe om după minte, ci după avere — și așa a luat pe una din fetele cele mai de frunte din sat.

Nuțu însă nici după-ce era acum și el cu casă și cu masă — cum se zice — nu-și lăsa năravul înzădar se încercaseră părinții și soția să-l oprească, căci nu putură — pentru-că „boala din fire n'are lecuire” și abia acum văzură părinții, că au păcătuit greu, lăsând băiatul de capul lui. Dar' era târziu, și vedeau cu ochii cum mergea treaba din rău în mai rău, iar' ce vedeau, atâta i-a suferat că n'a trecut multă vreme, până ce badea Nicolae și lelea Fira, plini de necaz și cu sufletul îngreunat, — că pe un copil de-al lor l'au lăsat în lumea mare, părăsit, iar' pe celalalt l'au lăsat să se prea îmbuibă în petreceri, — au murit amândoi după oaltă, lăsându-l pe Nuțu singur stăpân la casă.

Când se văzu Nuțu singur stăpân răsufli mai ușor, că doară acum nu i mai poruncia nimeni, că de soție nu-i prea păsa. Zi de zi era în petreceri, iar' economia era lăsată în mâna servitorilor, cari știau ei ce să facă. Dar' cum e zicea bătrânul: „Avea fără stăpân o mână pustie”, tot așa s'a întâmplat și cu averea lui badea Nicolae, căci el, stăpânul, murise, iar' fiul său era stăpân la birt, dar' nu la avere, și astfel birtul i-a dat de cap, căci bând și azi, și mâine, a făcut datorii, iar' banii n'avea să le plătească și așa a trebuit să și zălogească averea pentru datoriile făcute.

Nu au trecut mulți ani, până ce a ajuns de nu avea nici ce să mănăce, ba și din casă l'au scos creditorii și a fost silit să ia în arândă o casă îngradită cu pustia și acoperită cu vântul ce se afla la marginea satului, el, care avuse casă cu țigla și cu olate frumoase.

N'a fost destul atâtal zilele cele multe de petreceri și-au cerut plata lor, căci obosit de atâtea petreceri și desmierdări, puterile i-s'au slăbit și rămăsese ca umbră, abia mai ținându-se pe picioare. Peste puțină vreme a căzut la pat, unde a fost silit să rămână multe zile.

(Va urma.)

Carmen Sylva.

D-ra Barry a ținut o interesantă conferință despre „Carmen Sylva” la Institutul canadian-francez din Ottawa (Canada), al cărei rezumat l'a publicat ziarul francez

„La Patrie”, care apare la Montréal, în Canada.

Conferințara începe astfel:

„Nu există de cât o fericire: datoria. Nu e de cât o mângâiere: munca. Nu e de cât o plăcere: frumosul”.

Femeia, care pune aceste rinduri în cartea sa: „Cugetări” și care, ridicată la cele mai înalte demnități din lumea aceasta, și-a găsit fericirea și mângâierea într-o viață de muncă și în împlinirea datoriei sale, mi s'a părut o personalitate vrednică de a fi prezentată binevoitorului meu auditoriu.

Istoria a avut rare ori privilegiul de a se opii înaintea unor calități și a unor virtuți mai demne de atențiune ca acele ale Elisabetei, regina României, cunoscută mai mult sub numele de Carmen Sylva.

Elisabeta de Wied a moștenit darurile prețioase ale tatălui ei: talentul, sentimentul frumosului și cultul literelor; iar' de la mama sa: sensibilitatea farmecătoare, amabilitatea mișcătoare, trebuința de a se devota.

Prințesa a fost influențată mult și de mediu. Principilor de Wied le plăcea să se încunjoare de cea mai instruită societate, și saloanele din Neu-Wied erau foarte primitoare pentru savanți, literați și artiști.

Dra Barry povestește apoi micile întâmplări și trăsăturile caracteristice ale copilăriei prințesei Elisabeta și vine la prima întâlnire cu Prințul Carol de Hohenzollern. Câțiva ani după aceea Prințesa Carol ceru mâna Prințesei Elisabeta, și după ce s'a sfârșit logodna, Carmen Sylva a zis: „Mă simt în același timp foarte umilită și foarte mândră. Trebuie să fiu silită să ridic ochii, spre a vedea pe acela, pe care-l iubesc”.

Nunta se făcu în 1869 și Prințesa Elisabeta își ia rolul mare și frumos de a-și înălța supușii prin cultivarea literelor și artelor.

Sarcina era grea, dar' se puse cu în-sufletire pe lucru, învăță limba țării, care în curând nu mai avu secrete pentru dînsa. Spre a-și cunoaște pe deplin poporul, dădea audiențe tuturor; asculta cu o bunătate farmecătoare destăinuirile fiecăruia, arătând că nu era numai suverană, ci și amica și mama lor.

A înființat ateliere de țesut, de brodat, industria națională a fost indeosebi încurajată de Suverană.

Fericirea Carmen Sylvei atinse culmea când născu o fetiță gingașă, asupra căreia

își revărsa toată dragostea, așa că nu se mai putu mângâia la pierderea ei. Prințesa Maria muri la vârsta de 4 ani. Pe peatra de pe mormântul acelei copilite așa de mult iubită se cetesc următoarele cuvinte pline de credință și de speranță: „Nu plângeți, ea nu-i moartă, ea doarme”.

Durerea ei o urmărește de atunci necontentit și dă nota melancolică a tuturor operelor sale.

Când a început să și publice operele regina României și-a ales pseudonimul de Carmen Sylva, nume pe care l'a acoperit de glorie, căci lădoita coroană de poeză și de suverană încunună în același grad fruntea ei așa de nobilă și de deamnă.

Cadrul, care prinde de minune natura poetică și visătoare a Carmei Sylvei, e castolul Peleș, reședința ei luxoasă și regală din Sinaia. Cabinetul de lucru al reginei, unde-și petrece zilele-i fericite, pe care le numește „zilele ei într'aripate”, e împodobit cu oglinzi transparente, care îi refrâng neîncreștat peisagiul în toată strălucirea lui.

Romanul unei princese e, după părerea tuturor criticilor, una din cele mai bune producțiuni în prosă ale Carmei Sylvei.

Volumul „Cugetările unei Regine”, apărut în 1882, a avut un mare succes în Franța. În ședința de la 16 Noemvrie 1888 Academia franceză a decernat Carmei Sylvei premiul Botha.

Conferințara compară *Novelle* Reginei cu ale lui Daudet; iar' poezia e, în mod mai natural decât prosa, graiul Carmei-Sylvei.

Iubirea de mamă a fost și ea subiectul fecund al unui volum, în care sufletul bieteii mame lasă să se reverse la strofe înduioșătoare durerea de a-și fi pierdut copilul.

D-ra Barry termină stfel conferința:

La 29 Decembrie, Carmen Sylva și-a serbat a 55-a aniversare a nașterii sale, prin publicarea unei cărți românești. Noul ei volum e o compilație a tuturor legendelor în legătură cu bătrânii codri ai țării, cu vechile orașe ale României.

„Și înaintea astfel spre capătul pelerinajului său, îmbrăștiând fericirile și bine-facerile, ac astă femeie cu adevărat femeie, cu adevărat curajoasă, pe care o admirăm sub numele de Elisabeta, Regină a României, dar pe care o iubim și mai mult sub dulcele și melodiosul nume de Carmen Sylva.”

Cărmuitorul ostirii întregi, Slăniceanu s'apropiase cu oficerii povățuitori pe o moviță așa de mult în cât era ajuns în bătaia pușcilor turcești.

Gloanțele umblau prin aer ca albinile când roiesc. Nu se mai puteau trimite porunci, căci tot dealul era numai plumb ferbinte.

Călărașii trimiși cu știri și cu porunci pe la felurite locuri, plecau și nu se mai întorceau, căci i găsea perirea în cale. Unuia dintre ei, având strajnică poruncă să se poarte bine și să ducă o poruncă colonelului Măldărescu, văzând că nu e chip să străbată printre gloanțe, a descălecat și a plecat pe brânci, ocolind locurile netede și pitindu-se pe după movile. Avea porunce să se întoarcă repede, și s'a întors; tot pe brânci. Dar' când a ajuns, n'a putut vorbi de obosit și-a arătat numai cu mâna că răspunsul e sub cureaua sabiei. B usa în coate și pantalonii în genunchii i se făcură sdrênțe, și-i curgea sângele din coatele rănite.

Indemânatici și ușori, dorobanții, cu toată năprăsnicia focului turcesc, răsbiră prin șanțuri.

Locotenentul Radovici, al mehedintenilor, sări acolo pe coama șanțului, și compania lui — căci ținea locul unui căpitan — se învâlmăși. Dar sergenții s'au purtat și aici, ca în toate luptele, cu multă iscusisintă

îndrăzneală mare. Unul Petrea Trocanu, a sărit în șanț și după el oștenii. Acolo în șanț, Ion al Gângului, scăpându-și pușca, se pleacă după ea și n'o găsi, dar dete cu cu ochi de un sac gol, căzut de pe parapet. Il luă, și ce-i dete prin gând, sări la un oficer turc, îi vîrte sacul în cap și începu să-l ghiontiască. Gângu căzu isbit cu toporul, dar până să-și descurce Turcii pe pe oficer din sac, îi năpădiră ai noștri.

Au mai sărit în șanț mehedintenii după sergentul lor Mihail Luca și Ion Calogăru, și mușcelenii după Ion Mitrache al lor. Scoscră pe Turci din șanțul acesta și acum năzuiau la șanțul de sub redută.

Itfovenii deteră să-l încunjoare și se isbiră pept la piept cu Turcii.

De odară însă se lăți printre ai noștri vestea, că a perit și colonelul Măldărescu; îl și văzură dus pe brață, și se înfricoșară cu toții. Colonelul într'adevăr nu era mort. Îi căzuse calul ucis și, ast-fel, pe jos, sta tot în bătaia puștii, dar de-odată tocmăi când se întoarse spre vale, simți că-i slăbese genunchii și nu-l mai țin picioarele. Un glonț isbindu-l în curmezis, îi străbătuse prin'amândouă fluerele picioarelor. El a căzut; de grabă, flăcăii l'au ridicat și, mai de vale, punându-l într'un pat de tabără l'au dus la cărmuitorul luptei, la Slăniceanu, pe moviță.

Măldărescu tocmăi spunea comandantului cum stă lupta sus pe deal la redută, căud din tabăra turcescă un glonț, care părea rătăcit, despica vântul și șuerând se infipse în stînghia patului în care zăcea colonelul. Dar nu era rătăcit, căci îndată după el sosiră altele și altele și în urmă o ploaie întreagă, toate spre locul unde stătea Slănicianu cu oficerii povățuitori.

Tocmăi în vremea aceasta, pe oficerul de ordonanță Al. I. Ghica, care stătea gata să plece cu o poruncă, îl isbi un glonț drept în obraz umplându-l de sânge. Oficerul a scuiat sângele din gură, împreună cu doi dinți, și punându-și batista pe obraz, a injurat odată pe Turci, a încălecat, nu însă cu porunca primită, căci era de prisos ci cu însărcinarea să vadă ce e sub redută.

Era seară, și se întunecase bine, mai ales că s'a lăsat o ceață și s'a înorat cerul dintr'odată. Bătea vîntul ascuțit și rece. Întreg dealul era acum al Românilor, căci ajunseră în prējma șanțului de dinaintea redutei și ca un cerc de fier împrejura cetății. Prin întunerec se bătea la lumina împușcăturilor, și lupta era s'aruitoare. Din vale, luptătorii se vedeau pe creasta dealului alergând ca nișee duhuri ale nopții, acum scufundându-se în întunerec, acum ivindu-se în fumul roșiatic și luminos al ierbiilor de pușcă.

Dorobanții erau obosiți, nu mâncasera toată ziua, n'aveau nici o căpetenie, căci toți mai marii lor muriseră, și mergeau înainte cărmușiți de sergenții și fiecare făcea cum îl ducea capul. Pe lângă toate se mai lupta întunerec în potrivă lor; era greu să te lupți prin noapte în locuri necunoscute, adîncindu-te ca într'un iad, fără să știi ce-ai înaintea ochilor.

Dar o veste de tot înspăimântătoare a adus de sub redută oficerul de ordonanță Ghica: dorobanții nu mai aveau iearbă de pușcă și plumbii Carele, cu muniții pornite după oaste, se încercaseră priat'un sat bulgăresc și nu mai soseau. Chiar dacă ar fi intrat în redută Românii, ar fi fost potopiți de o năvălire peste noapte a Turcilor dintr'alte redute, căci fără de plumb, degeaba li-ar fi fost vitejia și lupta cu baionetă și cu patul pușcii.

Atunci din vale făcepură trîmbițele să sune semnul de retragere. Încet și tragând cu cele mai din urmă gloanțe spre redută, dorobanții s'au dat înapoi pe clinurile dealului, spre reduta lor, cea cucerită la amiază, cu jalea în suflet că lasă cetățuia din mână. Turcii n'au deșit din șanțuri ca să gonească pe ai noștri; se temeau de întunerec, și erau și ei obosiți și le cădea așa de bine că-i lăsa Românii în pace.

NOUȚĂȚI

Arad, 20 Ianuarie 1900.

Tuturor prietenilor buni, cari cu prietele sfințelor serbători și a anului nou și-au adus mințile de noi, aducem mulțumiri călduroase.

Redacția,

Rugăm din nou pe amicii și corespondenții noștri ca pentru Nrul de Duminecă să ne scrie scurt și popular.

Pe cei cari ni-au scris despre afaceri cu preoții, îi vestim că nu putem publica. Dacă între atâția preoți buni, cari sunt mândria și puterea satelor noastre, se găsește și câte unul cu slăbiciuni, cei ce doresc îndreptare, să facă arătare Ven. Consistor. Numai când e vorba de purtare față de politica națională, putem publica câte ceva.

Altfel nu ajungem nici odată să ne desbărăm de personalități și să biziim răul în sine, fără a da prilej la certuri ce nu se mai isprăvesc. Fie odată pace și puterile noastre toate să le păstrăm pentru lupta și necasurile față de dușmanii firești ai neamului românesc.

DI D. Negreanu, veneratul fruntaș din Beiuș și mecenat al așezămintelor noastre școlare și bisericești, după cum ni se scrie din Beiuș, se află de o vreme înecac în dispus.

Exprimăm, desigur, sentimentul tuturor Românilor cari cunosc pe acest bărbat de inimă și generos, dorindu-i grabnică și deplină însănătoșare.

DI Ioan Slavici a scos zilele acestea de sub tipar o năvălă „Vatra părăsită”, care este de sigur una din cele mai reușite producțiuni literare ale acestui sădnic cunosător al psihologiei poporului românesc, scrie „România Jună”. Scrierea aceasta se află de vânzare la Institutul Minerva, strada Regală 6. Prețul 2 lei. Vom procura-o și noi.

DI V. A. Urechia a fost ales membru corespondent al Academiei portugheze din Coimbra, după propunerea poetului și marelei scriitor Eugeniu de Castro. De asemenea a fost ales membru în comisiunea de patronaj a congresului păcii, care se va ține la expoziția din Paris în Octomvrie 1900.

Spre știre, și acum, de anul nou și mai înainte, mai mulți amici ne-au întrebat despre d. dr. V. Lucaci.

Vestim că neffrintul luptător național este și acum la Roma, unde stă până ce Sfântul Scaun va da verdict asupra prigonizării cu cari Episcopul Szabo din Gherla caută să amărăscă viața părintelui Lucaci.

Nu ne îndoim că Sfântul Scaun va da dreptate mult prigonitului preot.

Serată musicală. Elevele și elevii conservatorului Schreyer din loc au dat erl o serată musicală reușită, dovadă despre școala bună musicală a acestui institut. Au cântat elevi și eleve dela începători până la cei cari sunt deja bine familiarizați cu secretele artei musicale. Intre cele aplaudate a fost și o Româncuță, Veturia Papp, draguța copilă a dlui profesor George Papp din loc, care — hotărât — ca și mama ei, are un talent musical extraordinar și cu vreme o să ajungă o adevărată artistă. Semne de progres și talent au dat apoi micul Török Dezső și d-șoarele Teresa Polak și Paula Schreyer. Aceste din urmă au cântat cu sentiment și pricepere piese destul de grele și au stărnit în public salve de aplauze. Földes Béla, un băiețuș ca de 13 ani, este un viitor virtuos: cântă pe cello cu un brio și precizie ce rar întâlnești la copii.

Deputați congresuali din corpul didactic. Pentru congresul național-bisericesc au fost aleși pentru periodul 1900 — 1903 și următorii deputați membri ai corpului

nostru didactic: a) în arhidieceză: Dr. D. P. Barcianu, prof. sem. în Sibiu; Virgil Onișiu, director al gimnasiului din Brașov; b) în dieceza Aradului: Romul Ciorogar, prof. sem. în Arad; Aug. Hamsea, arhimandrit și director al seminarului din Arad ear în districtul consistorului din Oradea-Mare: Vasile Mangra, protosicel și prof. sem. în Arad; c) în dieceza Caransebeșului: Patriciu Drăgălină, dir. institutului pedagogic din Caransebeș; Traian Lința, învățător în Cacova și Dr. Ioan Sêrbu, cand. de profesor din Rudăria.

Rugare. Ni-se cere să publicăm următoarele: Comuna bisericească grec-ort. Terova, având mari cheltuieli cu zidirea din nou a Sf. biserici, pentru care a dat toate venitele ce a avut, ba și datorii a mai făcut, așa că și azi mai datorează încă vr'o 500 fl. pe la casela de păstrare din Bocșa, și așa pentru cele din lăuntru nu i-s-au mai ajuns bani, — eu, ca fiu al bisericii mele, văzând lipsele cele mari de care suferă biserica noastră, și mai ales în ce privește cărțile bisericești, îndeosebi „Mineul”, de care avem lipsă în toată ziua, e rupt de tot și fiindcă minele de acum sunt foarte scumpe, pentru care biserica nu poate de astă-dată jertfi atâta: rog pe onoratele comune bisericești, care ar fi în stare materială mai bună și și vor fi luat minele de toată luna și nu vor fi nimicite pe cele bătrâne, dacă nu vor mai avea lipsă de ele să binevoiască a mă înștiința prin o carte postală: cu ce preț i-ar pute vinde pentru biserica noastră și eu de loc le voi oferi ce se cade pentru densusul (se înțelege să nu fie rupt și să fie complet).

Ioan Franțiu, econom. p. u. Reșița în Terova.

Din tractul Belintului primim o corespondență, din care extragem următoarele: „Alegerea de protopop tractual al Belintului s'a ținut Joi în 30 Decemvrie 1899.

„Toți 5 recurenții au fost candidați, la primul loc a fost pus de comisiunea candidațoare Dr. Petru Ionescu, profesor din Caransebeș; al 2-a a fost Gerasim Sêrb, presbiter și profesor din Caransebeș; al 3-a a fost V. Bolesin, Toracul-n preot din

„Pr. ... Voturi s'au dat pentru Dr. P și pentru Gerasim Sêrb 13; ceilalți trei recurenți nu au obținut nici un vot.

„Actulul alegerii i-a premers serviciul divin: sfânta liturgie și chemarea Duchului sfânt, servind Reverend. dl comisariu consistorial Dr. T. Puticiu, protopopul Timișoarei asistat de dl administrator protopopesc Lucian Sipețian, paroch în Chiseteu și de asesorul scaunal Romul Secoșian, paroch în Ictar.

„Ne-am mirat cum dl comisar poate D-sa suferi ca la o liturgie pontificată de D-sa să nu se cânte toparul și condacul în locul cuvenit. Cum a putut suferi, ca în loc de Imnosul Nașterii să se cânte alt irmos! Au doară praspnicul Nașterii Joi nu s'au mai respectează! Ba ce e mai mult, mi-s'a spus că în numita zi Joi sfințel liturgii nu i-au premers nici utrenia nici vecernia! Rugăm pe Venerabilul Consistor să pornească cercetare disciplinară în contra celor chemați servitori ai altarului Domnului! Ca martori să asculte pe învățătorii locali și pe servitorii bisericești din Belintiu, pe preotul din Jabar Nicorescu pe Cloambesiu, preot din Sianovitia pe N. Martinoviciu din Topolovetiu și pe alții prezenți la serviciul divin. Pe cei răstăciți să-i pedepsească Venerabilul Consistor după merit! Noi, cei oropsiți-asteptăm acum ca din cei doi candidați, cari au avut voturi, Ven. Consistor să numească, potrivit dreptului ce-i dă legea noastră bisericească, pe cel mai bun și mai blând, ca sufletele îndurerate să fie înveselite cu preot și învățat și cucernic! Din parte-ne, Redacția, amintim că din raport am omis amănuntele despre corteșirile cel puțin ciudate ale dlui C. Brediceanu din Lugoj. Consistorul, care va fi având știință despre toate câte s'au petrecut și mai ales despre ascuțitul și natura corteșirilor, va ști să aprecieze și să numească — în consecință!

Din Banat-Comlos ni se scrie: În ziua de Anul-nou v. antistea noastră comunală s'a dus la dl pretore în Zimbolia de și-a dat abdicerea.

Motivul abdicerei a fost, că notarul nostru comunal a făcut un neajuns comunel noastre; a și fost o deputațiune din sl-

nul reprezentanței la dl vice-comite de a cerut cercetare disciplinară asupra lui. Nădăjduim că se va și face, că notarul se poartă și neomenesc cu noi. Auzind poporul de pasul ce l'a făcut antistia, le-a eșit întru întâmpinare cu banderiu de muzicanți la marginea comunei, pe unde avea să vină, și i-a primit între sunetele muzice și cu „trăiască”, și așa i-a adus până în mijlocul satului, de unde s'a dus fie-care la ale sale cu inima plină de bucurie. Cei cari și-au dat demisia protestând contra notarului sunt Iohan Șulți, vice-jude și Vikente Lupsea, George Craioveanu, Bucur Nicoara, și Stofil Kinci, jurați; laudă lor.

Cununie. Gregoriu Paliciu, învățător în Jebel se va cununa Duminecă în 9/21 Februarie a. c. cu D-șoara Eugenia Lungu în biserica rom. gr. or. din Vranuiu.

Logodnă. Domnul Petru Ponta măestru pantofar în Arad, și-a încredințat de fitoare soție pe d-șoara Anna Stoian, în 6/18 Ianuarie 1900. — Primească felicitările noastre tinăra păreche.

Rătăciții din Curtici — e vorba de nazarcușii, căror D zeu le-a slăbit mințile — vor să scoată în Arad o revistă, „Adevărul”. Un confrate scrie că redactorii ar fi doi țerani, unul din Macea altul din Curtici. Adevărul este, că foaia o scoate dl Simona, absolvent al facultății de teologie din Cernăuți, unde a învățat cu stipendiul pe care i l-a dat fostul episcop al Aradului, Ioan Meșianu.

Păcat de banii cheltuiți.

Teatru și joc în Alba-Iulia. Meseriașii români din Alba-Iulia invită la producțiunea teatrală împreună cu joc, ce o vor arangia Joi, în 25 Ianuarie st. n. c. în sala „Hotelului Elisabet” de acolo. Venitul curat este destinat pentru recușite și înbrăminte copiilor săraci dela ambele școale române din Alba-Iulia. Începutul la 8 oare seara. Prețul de intrare: de persoană locul I.: 2 coroane; locul al II.: 1 coroană și 60 fleri; locul III.: 1 cor. 20 fleri, galerie 80 fleri. — Piesa ce se va reprezenta este în două acte.

Leundațiile din Măgurele. Din Măgurele (România) se t legrafează cu data

Apele Dunării s'au revărsat și cauzează pagube enorme. Toată câmpia din giurul Turnului este inundată. Pe ostroavele Belina și Bărzita apele au cuprins 10.000 de oi și 50 de cai cari au fost înecați. În comuna Școști 50 de familii de rudari sunt încungiurate de apă, care le-a distrus cu totul locuințele. Viile Turnului și Iuncile până mai jos de Zimnicea au fost inundate și ele. Apele au nimicit totul. Se semnalează victime omenești, dar' nu se știe nimic precis. 4 soldați au fost apucați de apă pe ostrovul Bujorescu. Ieri ei au fost salvați. Linia Costești, T.-Măgurele a fost înzepezită din nou. Viscol mare.

Se mai scrie cu data de 3 Ianuarie: Cercul știrea despre inundarea comunei Flămânda și cătunului Ciupercent. 20 case din marginea orașului au fost inundate; de asemenea comuna învecinată Măgurelele.

Portul și stația Măgurele-port sunt sub apă, personalul gării de acolo a fost adus ieri în oras. Podul și linia ferată din port sunt amenințate cu distrugerea. Intr'o foarte critică pozițiune, din cauza sloiurilor, se găsește 6 vapoare și 60 slepuri aflate în gârta Flămânda pentru iernatic. Dematru colosal, apa crește amenințând să cuprindă întreg orașul.

Mulțămită publică: Din cauza morbului de care pățimesc, neînd în stare a răspunde la numeroasele felicitări de anul nou, flește-cărnia în special, prin aceasta îmi exprim profunda mea mulțămire, și recunoștință tuturor Domnilor și Domnișoarelor dinprejur și depărtare care bine au voit a mă felicita la anul nou contribuind astfel la ușurarea și mângăierea mea sufletească în starea morbului în care mă aflu.

Dumnezeu atotputerile să le dăruiască toate cererile cătră ajungerea bună-tăților cerești și pământești ceia-ce din inimă le doresc. Prilipeț, 5 Ianuarie 1900. Cu toată stima Blidariu, paroc. și asesor consist.

Un învățtor pensionat și bine calificat care a înființat cor în 9 comune și conduce cu măestrie și acum un cor bun, se recomandă pentru ori ce lucru de canțelarie, școlar ori bisec sc. Adresa la administrația ziarului nostru.

Păziți vă sănătatea! Tuturor celor ce sufer de boale de piept, de boală de apă, de mistuire neregulată, dureri de stomac, de reumatism, guturaiu, durere de ochi și alte boale lăuntrice, apoi pentru boale de copii, se recomandă cu multă căldură medicamentele Kneippiane.

Se pot căpăta de-adreptul sau prin postă de la farmaciadlul Dr. Julius Schopper în Oravița (Krasso-Szörény m.)

Catalogul tuturor medicamentelor (leacurilor) cu prețurile lor, se trimite, la cerere ori-cui gratis și franco din numita apotecă!

AVIS.

Deoarece-ce mulți dintre cei ce stau în fruntea reuniunilor de cântări și muzică și a corurilor de țeran nici până azi nu și-au luat osteneala a-mi trimite datele statistice despre acele coruri, îmi iau voie a-i ruga pe aceștia cale din nou, să binevoiască a-mi trimite aceste date până cel mult în 31 Ian. st. v. 1900.

Cine știe îndestul aprecia scopul bun, ce urmăresc cu edarea acestui anuar „și dorește ca și reuniunea sau corul de sub conducerea sa să fie înregistrat în el, să binevoiască a-mi trimite datele necesare până la termenul indicat, deoarece-ce după acest termen voi începe tipărirea anuarului omițând simplu și nefăcând nici o amintire despre existența corurilor, de la cari n'am primit aceste date.

La compunerea datelor statistice servească spre orientare apelul meu publicat în ziarele române din anul 1899 (Gazete Transilv. Nr. 75, „Tribuna” 80, „Foaia Pop.” 17, „Trib. Pop.” 80, „Foaia Diec” 16) — cu adaosul, ca datele referitoare la activitatea corului să se extindă și pe anul 1899.

De asemenea rog pe dnii, cari mi-au trimis deja datele statistice să binevoiască a-mi arăta activitatea și eventualele schimbări în organismul corului în anul 1899.

Sibiu, în 4/16 Ian. 1900

Timoteiu Popovici,
prof. de muzică la seminarul rom.

Posta redacției.

Un cântăret, Pesali. Ne pare și nouă bine.

Bozovicu. Nu i-am fi făcut oare nedrețate, dacă nu-i publicam răspunsul? Ear' nedrețate Român la Român să facă, ar fi lucrul cel mai urt.

Lipova. Am scris deja despre purtarea dlui prota în elegeri. Nu mai revenim!

P. L. Siria, și celor trei fruntași din Măndruloș. cari ne-au trimis plănușoare contra părinților preoți, răspundem: faceți arătare înțaiu la consistor și așteptați cu încredere, căci — dacă aveți — vi-se va face dreptate. Toate nu se pot publica în foaie.

Andrei Demian, corist, Secusigiu. Arătați în persoană, toți, mulțumiri bravului D.-V. învățtor Sebesian.

I. Franțiu, econom în Terova. Adresați-vă Bibliotecii Ciurecu, Brașov. Mulțumim că ne-ați atras atenția.

Mosnețianul. Dacă nu-și face datoria, arătați la consistor.

Musca. Lucruri așa rușinoase, mai ales despre oameni în vârstă, nu se pot publica.

Igris. Faptul ce ne relatează despre părintele V. Negru este nu de a fi publicat, ci să fie înștiințat la Ven. Consistor. Am strica vazei preoțești, dacă am publica în foaie asemenea lucru.

Din Bihor-ulul, Tașad. Tot pentru considerația de mai sus nu putem publica nici cele ce ni-se relatează despre părintele T. Ștefan. Să așteptați rezultatul cercetării dlui protopop Păcală.

Dlul Avram Secoșan în Chiseteu: Nici una din cele trimise nu e populară. Ar fi mai bine, poate, să vă cercați norocul în prosă.

Editor: Aurel Popovici-Barcianu.
Red. respons.: Ioan Russu Șirianu.

ECONOMIE.

Grâne.

Prețurile de la 22 Noemvrie.

	Arad:	B.-Pesta
Grâu. Aprilie fl. 7.10—7.30 fl.	7.96—7.87	
Octomvrie	8.02—8.03	
Cucuruz Maiu 3.80—3.90	5.—5.01	
vechiu	5.—5.20	5.20—5.50
Orz vechiu	5.65—6.60	
nou	5.40—5.50	
Secară Apr. 5.60—5.70	6.42—6.44	
vechiu	6.10—6.35	
Ovăș Apr. 4.40—4.50	5.6—5.8	
Oct.	4.90—5.28	

Cursul pieții din Arad.

Hărțile-monetă română	Cump. fl. 948	vând	952
Lire turcești	18.90	19.—	
Imperiali (15 R. aur)	126.—	127.—	
Ruble rusești 100 à	5.68	5.62	
Galbeni	9.48	9.55	
Napoleon-d'or	58.50	58.95	
100 Marco germane	11.90	12.50	
Livre sterling			

Spiri:

	21 Oct.
Spiri rafinat; cu toptanu	55.50
" " cu micu	56.50
" brut cu toptanu	54.50
" " cu mic	55.50

Porci:

(Piața Steinbruch)

Ungari; greutate:		cr. p. kg.
bătrâni 320—380 kg.	40—42.	" "
tineri 320—390	44—44.5	" "
" 250—390	44—45	" "
" până 250	45—46	" "
mijlocie 240—280	47.5—48	" "

La administrația

„Tribunei Poporului“

se află în deposit spre vânzare următoarele opuri și broșuri:

„Teoria dramei“ de Dr. Iosif Blaga.

Prețul 1 fl. 80 cr.

„Cuvântări bis. de Massilon traduse prin Ioan Genț. Prețul 2 fl. 50 cr.

„Lupta pentru drept“ de Dr. R. Ihering traducere, de T. V. Păcățeanu Prețul 1 fl.

„Din vremuri apuse“ de Iudita Se-cula, Prețul 50 cr.

„Juvenilia“, prosă și versuri de Sextil Pușcariu. Prețul 80 cr.

„Vieritul“, de Petru Vancu. Prețul 50 cr.

„Pribeag“, de J. Sceopul. Prețul 75 cr.

La facerea comandelor, cari se vor efectua prompt, rugăm a se adauge și spesele de porto postal.

Administrațiunea „Trib. Pop.“

„Biblioteca Teatrală“, apare în Brașov ediția Societății de teatru Român. Broșura 7 cuprinde „Unde dai și unde creapă“, comedie în 2 acte Al. Cosmar, localizată de Iuliu Popescu. Numele dlui Iulia Popescu, mai ales ca traducător și localizator al mai multor piese de teatru, este cunoscut și apreciat la noi. D-sa a tradus și „Bustul“, jucat cu atâta succes de diletanții români din Sibiu, înainte cu 5 ani. Piesa de mai sus desigur va fi primită cu plăcere și diletanții români vor juca-o cu predilecție. Noi o recomandăm cu toată căldura. Este o localizare bună a unei piese teatrale de valoare.

A apărut în editura de arte grafice „Minerva“ din București „Călimdarul Minervei“ pe anul 1900 cuprinde o mulțime de lucruri frumoase și instructive.

O carte bună. Distinsul nostru profesor din Brașov, Dl Vasilie Goldiș a lucra o folositoare carte școlară: „Geografia pentru școlile populare, întocmită pe baza planului Ministerial de învățământ. Partea primă (pentru clasele III și IV), cu numeroase ilustrațiuni și harte colorate.“ Editura librăriei Ciurcu Brașov. Prețul unui exemplar 35 cr. Materialul tractat se estinde pe 68 pagini, în ordinea următoare: „1. Regiunile lumii, 2. Comuna, 3. Locuitorii și ocupațiunea lor, 4. Religionea și limba locuitorilor, 5. Hotarul comunei, 6. Drumurile, 7. Apele curgătoare, 8. Apele stătătoare, 9. Mijloacele de comunicațiune, 10. Insulă, peninsula, golf, 11. Șesul, 12. Dealuri și văi, 13. Orizonul, 14. Desemnarea regiunilor lumii, 15. Harta, 16. Cercul, 17. Comitatul, 18. Ungaria. — II. „Ungaria și Europa.“ (Materialul clasei a IV-a.) Ținutul muntos din Sudost. Câmpia Ungariei. Ținutul muntos Nordostic, Ținutul muntos Nordvestic, Ținutul deluros Sudvestic. Orașul Fiume și ținutul lui. Ungaria în genere. Țerile aparținătoare Ungariei. Europa în genere.“ La toate capitulele e alăturată câte o hartă colorată.

O recomandăm cu toată căldura învățătorilor noștri.

Exerciții intuitive și gimnastica, manual pentru învățătorii școlilor populare române, întocmită după plan, de Ioan Tuducescu, învățător în Lipova. Ediția a III. Prețul unui exemplar: 30 cruceri.

O nouă carte folositoare. Sub titlul: „Amicul Poporului, îndreptător în cauze administrative și judecătorești pentru poporul român, de Titu Vuculescu, pretor, a apărut tocmai acum în tipografia „Tribunei Poporului“ în Arad o carte în adevăr folositoare pentru popor. Ea se estinde pe 148 pagini, în format 8° mare, cu un tipariu frumos și bine îngrijit, broșată elegant și scrisă într'un limbajiu la înțelesul poporului. Cuprinsul pe scurt al bogatului material al cărții este următorul:

I. Agricultură. — II. Ape (mori de apă navigare, broduri, plute). — III. Boalele și păstrarea vitelor. — IV. Cauze comunale. — V. Drumuri și vama. — VI. Finanțiere VII. Industrie. — VIII. Judecătoria. — IX. Matriculele de stat. — X. Militare. — XI. Mine (Ocnărit). — XII. Moștenire. — XIII. Ordinea publică (Ajutor la nenorociri, Aducerea puștilor din altă țară, Apa de sodă, Ajutorarea sârărilor, Adunări publice, Afacerea cu zăloage, Boalele epidemice, Birturi, Curățirea coșurilor (hornuri), Curățirea ulitelor, Calea ferată, Cetățenia de stat, Escortarea, Edificări, Instruarea în joc, Invențiuni (descoperiri), Legea de presă, Lucruri găsite, Măsurarea bucatelor, Monumente istorice, Ospătării, Plata medicului, Piața (Terguri), Poșta, Privilegiu (Patente), Paza contra focului, Societăți (bănci, case de păstrare), Site de aramă, Sdrănețe, Săminte de bucate, Instanțieri, Școală secretă, Ținerea cânilor, Trecerea în altă țară, Tipografie, Vânzarea bureților, Vânzarea de puști și prav de pușcă, Veninuri). — XIV. Orfanale. — XV. Păduri. — XVI. Pescui XVII. Religione. — XVIII. coală — XIX. Sănătatea publică. — XX. Servitori. — XXI. Vénat.

Ori-ce daraveri, pe cari poporul le are aproape zilnic atât cu diregătorile administrative, cât și cu judecătoriale din patrie, cărturarii din popor le află în cartea aceasta toate la un loc, bine lămurite și spuse în limbă populară și înțeleasă de toți.

Prețul acestei cărți folositoare este numai 1 coroață (50 cruceri) și se poate comanda atât la autor în M.-Pécska, cât și la administrațiunea „Tribunei Poporului“.

„Drepturile, datorințele și responsabilitatea membrilor de direcțiune“, de Alfred Kormos, trad. de Constantin Pop, funcționar la „Albina“. Carte foarte importantă pentru membrii din direcțiunea tuturor institutelor de bani și a ori-cărora societăți pe acții. Costă 1 fl. 50.

A apărut în tipografia
noastră și se află de vânzare

la

Administrația „Tribunei Poporului“

sub numirea

„AMICUL POPORULUI“

„îndreptător în cauze administrative și judecătorești pentru poporul român“

de TITU VUCULESCU pretor,

cu prețul de 50 cr. plus 5 cr. porto postal.

O carte în adevăr folositoare pentru popor care cuprinde sfaturi și învățături de foarte mare folos pentru toate trebile și trebuințele poporului.

Administrația

„Tribunei Poporului“

Calindarul nostru

pe anul bisect 1900

ca prim călimdar scos în tipografia noastră

a apărut tocmai acum

cu ilustrațiuni, cu un bogat și variat cuprins literar.

Prețul 30 cr.

plus 5 cr. porto postal.

Doritorii de a și-l procura sunt rugați

a se adresa la

Administrația „Tribunei Poporului“

La comanda mai mari de 10 exemplare

dăm 20% rabat.

ADMINISTRAȚIA

„Tribunei Poporului“.